

Ladislava
Klímy
spisy
sebrané

svazek 3.
1987

L I D S K Á T R A G E D I E

A

B O Ź S K Á K O M E D I E

S O U D

B O Ž Í

novela
z dob
renaissance

"Co hraješ dnes jako blbec, ty sviní tlamo?" řekl Carlo Luigimu.

Oba byli bandité a hráli v ohromné skalní slují karty. Třicet banditů tam bylo shromážděno. Někteří karbanili, někteří leželi vedle sebe na slámě, dva tři se před obrazem Bohorodičky modlili, ale všichni pili, ačkoli bylo teprve ráno; rudá byla dosud sluneční zář, která těsným otvorem do sluje se vkrádala.

"Jsi vůbec nějak nesvůj, miláčku!.. Nemluvíš nic, jsi bledý a tlapy se ti třesou! Je ti teprv 20 roků, bylo by to brzo, kdybys už teď po chlastu nemohl donéstí sklenici k hubě. He hehe! co je to s tebou dnes, chlapecčku?"

Tak řekl Bernardo - náčelník bandy a otec Carla.

"Nevím, nevím, co se to se mnou dnes děje", zasténal Luigi, neobyčejně hezký mladík. "Je mně tak divně, děsně. Mám takový strach, kamarádi,

a nevím z čeho...Ale měl jsem v noci děsný sen, tak děsný! Padal jsem do nějaké propasti...A byla to - jak bych to řekl - obyčejná propast, jaká je tady pod naší jeskyní, - ale zároveň taková jiná - hroznější - tak nějak - víte - jako - věčnost. A - Bohorodička stála tam dole - zářila tam jako měsíc - a kynula mi němě, prstem k sobě...Ale nad ní se vznášel černý satan, ano satan! a rozpínal po Svaté Panně drápy, aspoň tři stopy dlouhé - a měl obličej - Jeho Výsosti-"

"Porca Madonna!" řekl náčelník Bernardo a kopl pod stolem svého syna Carla s tichým chechtotem do lýtky. "Jeho Výsost - to by mohlo něco znamenat, checheche! Luigičku, blboune, víš, co jsi udělal? Hrozit Jemu, ty bývalý vodič Jeho psů, že ho udáš, protože jsi ukládal o život svého otce, Jeho Svatosti! Hrozit soudem vévodovi z Valentinois, jako každému obyčejnému měšťanovi!...Měl bys znát Caesara Borgiu, když jsi byl jeho sluhou! Není ti pomoci, jsi od narození pytlím praštěný, Bohorodička s

tebou!"

"Nedal bych za tvůj život ani kozí bobek" zachrochtal Carlo. "Nesletíš-li ty, dobytku, co nevidět tady do té propasti pod námi, ať sletím do ní sám -."

"Drž prostořekou hubu, zlatoušku", kopl opět otec syna a zašeptal mu: "Nekaz legraci, Jeho Výsost by se strašně rozzlobila."

Políbil syna. Miloval ho skoro homosexuálně. Snad pochopil by ten, kdo by viděl obě tváře. Bernardova byla zpola nanejvýš surová, zpola nanejvýš potměšilá, ale cele nanejvýš odporná; avšak byla to přece jen tvář člověka.

Carlo však? Kdyby jeho hlava nese-
děla na trupu lidském, byl bys, bez
přehánění, v rozpacích, měl-li bys
řící, náležel-li malému hrochu či člo-
věku. Měl jsi nejpříšernější dojem,
že vidíš před sebou s k u t e č n é,
nejhováštější, nejohyzdnější zvíře.
Bylo by slabé tvrdit, že byl ideálně
ohyzdný; ne: nebyl to už člověk, bylo

to děsivé zhlídnutí na hrocha, na bagouna. Kdo jej viděl, zbledl mystickou hrůzou, více než před strašidlem; neboť je mystičností zkříženina člověka se zvířetem. Všichni bandité z dálky se mu vyhýbali; ne tak proto, že byl surovec a syn všemocného náčelníka: proto hlavně, že štítili se jeho pohledu i pohledu naň, jako na nejodpornější s t r a š í d e l n ý h m y z. Otec Bernardo však miloval jej celou duší. Proč? že byl jeho jediným potomkem? nebo proto, že byli oba šerední a zvrhlí? anebo - ale kdož by vše to pochopil!..- A jako stejně přitahuje stejné, tak různorodé se instinktivně odpuzuje. Bernardo, a ještě více Carlo, nenáviděli z hloubi srdce Luigiho, krásného, sympatického, třeba nanejvýš lehkomyslného a zvětralého jinocha; příšera Carlo choval k němu hned od prvního spatření mystickou, nesmiřitelnou zášť. -

"Ano, zbláznil jsem se, dočista zbláznil, teď teprve to vidím", mluvil trhaně Luigi. "Nejmocnějšímu a nej-

strašnějšímu muži Itálie jsem hrozil, - jako by dešťovka hrozila lvu. Ale láska k Paolettě pomátla mně hlavu. Přál jsem si položit jí k nohám nějaký královský dar a myslil jsem" - udeřil se vztekle do hlavy -, "že vydřu něco z Jeho Výsosti. Já blbec, já bídák!.. A ty ženské aby vzal čert!"

"Zatím vezme jen tebe", zachechtal se Carlo. "Ale nedělej si z toho moc, nebudeš mít z toho velkou škodu, protože stojíš bratru tak za půl čtvrtá soldu, šeredo! - Táto, nečekáš tady Jeho Výsost ještě dnes?"

"Synáčku, nebudeš-li ~~kušovat~~, nikdy ti už nic nevyzvoním. - A ty, Luigi, darebáčku, neboj se! kdyby tě chtěl potrestat, budu já za tebe orodovat - a On je velkomyslný!"

"Ano, velkomyslný, jako tigr k bleše, která ho kouše..A ty, náčelníku, ty mně, jak tě znám, přiložíš ještě polínko..."

"Neurážej náčelníka a Jeho Výsost, a nežvaň, ale hraj!" zařičel Carlo a dal mu facku.

Luigi vyskočil - sednul zas, - - zase povstal. "Nemohu, nemohu dnes už hrát. Je mně děsně; nikdo si to nepředstaví; kdybych spolkl kus chleba, zvrátil bych jej ihned..." Chvilí mlčel, pak vybuchl s pláčem:

"Bože spravedlivý, spravedlivě mne trestáš! Co mne to jen napadlo vstoupit mezi vás, vy lotři! Mladý jsem, zdravý, silný, nemohl jsem se živit poctivě? Paoletto, ty bestie, - ty milovaná - bestie! Zasypat chtěl jsem tě poklady, myslil jsem, že tady je najdu, a zatím - -"

" - najdeš tu - smrt -" zasípal Carlo. "A když už jednou mezi námi jsi, neurážej nás, mrcho!" A praštil pěstí Luigiho do nosu. Krev se vylila. Všichni bandité zlověstně se zamračili, zatínali pěstě; ozval se i skřípot zubů. Ale ani slovo. Vždyť byl Carlo synem náčelníka, a náčelník hlavním nástrojem politické činnosti všemohoucího Caesara, syna Jeho Svatosti. - -

A uplynula hodina. - "Náčelníku, mně je strašně...Onemocním, umru. Potřebuju jít na čerstvý vzduch. Prosím tě, pusť mne ven! Obstarám ti venku, co budeš chtít."

"Miláčku, jsi-li nemocen, bylo by nebezpečno vyjít ven. Lehni si raději na slámu a spi! Ale nic ti není, jenom jsi se včera příliš ožral? máš kocovinu, to je to všecko. Ale chceš-li mermomocí na zdravý vzduch, jdi si jen, synáčku, na výstupek před jeskyní! A můžeš si tam zůstat třeba do večera, checheche! Odtamtud nám neupláchněš, jak máš v úmyslu, viď, ty darebáku? padesát metrů neskočíš a křídla nemáš? Tak jdi jen, pacholíčku, dýchat hezky zhluboka čerstvý vzduch, a chceš-li skoč dolů!"

"Dlouho ten čerstvý vzduch dýchat nebudeš a seskočíš pěkně dolů ještě této noci!" zachechtal se Carlo. -

Luigi klekl před sochou Bohorodičky a modlil se. Tiše.

"Panno Nejsvětější, dej, ať u Tebe útočiště najeznu. Kdo Tebe o pomoc

vzýval, rci, zda nebyl vyslyšen? Kdo před Tebou slz vyléval, rci, zda nebyl potěšen?... Královno andělů, popřej, popřej, popřej, aby tento den šťastně minul! Aby Satan sem nepřišel! Slyšíš? Ó ano, Ty mne slyšíš a vyslyšíš--- Nebes Panovnice, hřešil jsem strašně! z lásky to sice bylo, - Ty jsi soudkyní nejvyšší...Před Satanem mne spas! A přísahám Ti! vyjdu-li zítra zdráv ze sluje této, opustím navždy bandity, třeba za mnou i stříleli, poctivě budu se až do smrti živit a jen Tobě a Svaté Trojici sloužit, až na věky věkův, amen."

+

Jedenáct hodin v noci. Bandité spí. Luigi jen leží. Bernardo a Carlo sedí a šeptají si. A zuby Luigiho cvakají do šepotu...

"Jen ještě hodinu - Panno Svatá!... Jen tu hodinku ještě ať zvonec nezazvoní, vyslyš mne, hříšníka..."

Minula půlhodina. "Jen půlhodinu ještě, - - Královno Nejvyšší, Ty mne vyslyšíš, viď - -"

Zařinčel, zařval zvonec. Bernardo a Carlo radostí vyskočili. "Jeho zvonění!" zvolal Bernardo. "Nikdo na světě nedovede tak zazvonit, řve to jako lev. Carlo, rychle žebřík dolů! Pacholkové, vstávejte a rychle se oblíkejte, Jeho Výsost přichází!"

Bandité skákali z loží. Nejstarší z banditů, Ambrosio, podporoval Luigiho při oblékání. "Neboj se bratře, co Bohorodička dělá, k našemu nejlepšimu vždy dělá; ale my neznáme cesty Páně..."

Caesare Borgia vstoupil. Bandité měli vzácné štěstí, vidět hořící tvář tohoto lidského panthera bez masky, které obyčejně užíval. Nepohlédnuv ani na ně, pokynul jen prstem Bernardovi, prošel rychle jeskyní; náčelník cupal za ním jako pejsek. Ale ještě než vešel do sousední sluje, otočil se náhle vévoda a zahlédl se delší dobu na zvířecí tvář Carlovu; jeho obličej

zkřivil se příšerným úsměvem...

Zmizeli. A půl hodiny klečel Luigi před soškou Madonny.

+

Za několik minut projednal vévoda s Bernardem, stoje, všechny obchody, jejichž předmětem bylo zavraždění nějakého tuctu osob. Náhle se zachvěl, tělo se mu zhroutilo, - záchvat epilepsie patrně. Ale nepodlehl. Záchvat přešel, Cesare usedl.

"Víno!" poručil. - Vypiv sklenici, tázal se:

"Kdo je ta strašlivá potvora mezi tvými bandity?"

"To je můj syn, prosím. On za to chudák nemůže, že je tak ošklivý. Má to po své mámě, tak zv. "prasečí Tereze". Vy Jste ji, Výsosti, neznal, ale věřte, že na ohyzdnější ženu slunce nesvítilo; měla hlavu jako svině; doslova; jednou, když ležela v žitě, viděl jsem jenom její hlavu a zadupal jsem na ni:"Jedeš, pašíku, ze žita

ven!" Každého dne za soumraku vystrkovala ve škarpě na každého vandráka, který šel mimo, nahý pupek; ale žádný na ni nechtěl. Jen já jednou, když Bohorodička mozek můj vínem zatemniti ráčila, jsem - nu tentononc. Kdybych byl s jinou - tentononc, nebyl by Carlo tak šeredný. Ale v mých očích otcovských je krásný jako anděl. A zlaté srdce má a duši vznešenou. Rozpomenul se na povinnosti své k otci svému a vstoupil mezi nás."

"Co dělal dřív?"

"Cestoval mnoho světem", radostně vypravoval tlachavý bandita. "Byl vyučený bednář, dovedný nadmíru. Před šesti roky dělal ve Florencii. Kamarádi jeho, závidíce mu jeho dovednost, poctivost a štěstí u žen, nařkli jej z krádeže. Můj chlapec je učiněný beránek, ale tenkrát v návalu zlosti ztratil trpělivost. Vyčkával několik týdnů vhodnou příležitost, až jeden z ničemů těch připltl se k sudu, na němž Carlo pracoval. A tu nevědomky,

místo do sudu, uhodil chlapa kladivem do zubů. Rozbil mu mordu tak, že chlap nikdy již nebyl by do ní kus chleba vzal, kdyby byl jinak zůstal naživu; neboť, ač rána jeho byla lehká, zhebl, protože doktoři, jak už bývá, ho zabili. Bohorodička dopustila, aby nevinný syn můj byl odsouzen, ale v milosti své, vzhledem k tomu, že byl nezletilý, udělila mu jenom čtyři roky.

Když byl propuštěn, viděl, že následkem dovednosti své byl by stále nenáviděn a pronásledován, i umínil si, že bude provozovat živnost jinou. Chudák! měl nejlepší úmysly, ale neměl peníze do počátku. Hned druhý den po propuštění dostal ukrutný hlad. Co měl dělat? Pojít jako pes? Náhodou šel kolem selského stavení a vidí otevřeným oknem ve světnici bochník chleba a žádného člověka. I pravil si: "Jakmile budu peníze mít, zaplatím jej sedlákovi i s úroky", a vskočil dovnitř. Vidí, že chléb leží na stole a ve stole je šuplík. V hlubokém za-

myšlení -, neboť byl to první čin toho druhu v jeho životě, - stojí, a tu zcela nevědomky jako mašina otevře šuplík a vidí v něm měšec stříbrňáků. I pomyslí si: Nebylo by nerozumné vzít veliký bochník místo malého měšce? Za peníze možno si přeci vždy chléb koupit, bochník mohl by mne svou velikostí prozradit. Uznáte, Vaše Výsosti, že soudil správně. Vzal tedy peníze a slíbil Bohorodičce, že je majiteli dvojnásobně vrátí. Ale ničemní lidé zmařili mu tento bohulibý úmysl. Když oknem vyskočil, byl viděn, chycen a odsouzen ke dvěma rokům.

Když zas vyšel, měl to nejlepší předsevzetí. Náhodou potkal první den v lese Žida. Musíte vědět, jasný pane, že můj kluk nemohl nikdy Židy ani cítit, protože ukřižovali Pána Boha našeho. Hned vzbouřila se v něm krev a řekl si: "Počkej lumpe, teď pomstím na tobě krev Boží!" I uchopil hůl a uhodil lotra do bezbožné, husitské palice. Ten mizerný machometán se hned svalil. A tu pomyslel si kluk: "Máš-li ů sebe,

smraďe, peníze, dostanou se dědictvím tvým ničemným husitským příbuzným, kteří Krista Pána umučili!" A aby té bezbožnosti zabránil, vzal si je sám - bylo to jen pár grošů, - a aby se dostaly do rukou pravému, zbožnému křesťanu. Ale nastojte, jasný pane vévodo! sotva udělal pár kroků, stojí před ním karabinier! nic platno, kluk má smůlu, jest nezkušený a potřebuje otcovské vedení. "Co jsi, chlape zač?" ptá se ho a už ho chytne za límec a táhne s sebou. Jdou mimo toho pohana. "Co je to? neudělal jsi to ty?" povídá karabinier a ohne se k Židovi. A tu můj kluk vší silou do něho vrazí, chlap se natáhne, a můj kluk je v houští. A tu ten ničema vystřelí za ním, ale Bohorodička vedla kulí a přivedla ji mému klukovi se strany do, s odpuštěním, zadku, takže mu prostřelila jen obě půlky a kosti se nedotkla. To klukovi málo vadilo, utíkal a utekl. Byla sice naň podniknuta honba, ale on proplížil se v

noci kordonem četníků a dostal se šťastně k nám, kde já, slzícím zrakem, přivinul jsem kajícího syna na otcovskou hrud."

"Ty jej tedy velice miluješ?"

"Nade všecko! A ještě víc: vždyť mám jen jeho na světě! Vy nevíte, Výsosti -"

"Když tomu tak jest, dávám ti celoměsíční lhůtu: ode dneška za 30 dní, přesně, dostanu od tebe Carlovu zcela čerstvou hlavu! Uložím si ji do líhu, - podobnou nestvůrnost dosud jsem neviděl."

Bernardo děsně zbělel, nohy pod ním klesaly. Ale neměl odvahu odporovat Vesarovi ani slovem. "K službám, Výsosti!" - zablekotal nezřetelně.

Borgia povstal. "Ten červ bude zašlápnut ihned, před mýma očima!"

"Váš psův, ten pes Luigi, Vaše Výsosti?.." Uklonil se hluboce.

"Jak?"

"Vaše Výsost uvidí. Uděláme to naším obvyklým způsobem. Jsme útloní, nesneseme pohledu na krev a

smrtelná muka; při našich popravách nikdo nic nevidí; jen jeden výkřik zaslechneme, - a je konec - zvonec! - Vaše Výsost ráčila dnes navštívit náš příbytek zdola. To je nepohodlná cesta, 50 metrů po žebříku, že ano?"

"Koktáš a blekotáš, že ti ani nerozumím."

"Vaše Výsost odpustí ubohému otcovskému srdci. - Nebyla by Vaše Výsost proti tomu opustit nás horem? Je to pohodlnější a bližší. Vyšplhat po laně 20 metrů do výšky není sice pro každého příjemné, ale Vaše Výsost je silná jako lev a obratná jako lasička."

"Dobře."

"Ale Vaše Výsost musí mít chvíli strpení; nevisí tam nahoře provaz, musím někoho poslat, aby jej tam ke stromu přivázal. A pošlu Luigiho. - Ach, Luigi! dobrá jsi byl duše, třeba taškář, lhář, karbaník, ochlasta, zloděj a ničema - Bůh budiž ti milostiv!" Sepjal ruce, jal se mod-

lit. - Vévoda smýkl jím tak prudce kupředu, že bandita vyrazil dveře. Octli se v první sluji. 58 očí upřelo se na ně. Bandita i Vladař pohlédli na Luigiho.

Ten stál opřen o skálu, bílý jako křída. A teď, když pohled jeho setkal se s pohledem vévodovým, usedl na zem.

"Braši!" zvolal Bernardo nejveselejším hlasem, "Jeho Výsost ráčila mně v dobrotivosti Své dát pro každého z Vás 50 zlaťáků. Pojdte a berte!"

"Sláva Jeho Výsosti!" zařvali bandité, přistupovali a brali. Nejposlednější, kdo přistoupil, byl Luigi. -

"Jeho Výsost", zahovořil po té Bernardo joviálně, "zvolil nyní pohodlnější cestu horem. Někdo musí slézti po žebříku dolů, vyšplhat se korytem a přivázat lano nahoře ke stromu. Koho mám poslat, braši?" A oči jeho dobrácky počaly tékat s bandity na banditu.

Když spočinuly na Luigim, zazářily ještě dobromyslněji; a Bernardo zvolal,

vybuchnuv v nevinný smích:

"A víš co, ty kamarádíčku? skoč ty dolů! ty jsi byl sluhou, psovodem u Jeho Výsosti, tobě nejvíce přísluší, abys mu posloužil! Lez dolů!" - -

"Co neodpovídáš? co sedíš na zemi? tak projevuješ úctu k Jeho Výsosti?"

"Náčelníku, odpusť", povstával pomalu Luigi, "po-po-po-šli dnes někoho ji-ji-jiného, není mně dnes dobře - mohl bych spadnout -"

"Ale nic ti není, miláčku", chlácholil jej Bernardo jako matka své robátko. "Zdravý vzduch ti poslouží. Ráno jsi chtěl na zdravý vzduch, tak nyní máš příležitost nalokat se ho. Máš asi zimnici, ale ta tě za chvíli přejde! Našinec nesmí být choulostivý. Tak už jen jdi, běž, synáčku! Hej, braši, žebřík sem!"

Dva bandité vynesli s námahou z kouta provazový žebřík, v ohromné klubo stočený, a pověsili jeho krajní příčel na mohutný kůl, vbitý do země poblíže vchodu do jeskyně...A tu

náhle zasvívjely se oči Luigiho strašlivou hrůzou -

"Milost, milost, Vaše Výsosti!" zařval, padl před vévodou na kolena a líbal mu boty. "Přísahám při Boho-
rodičce, že nikdy ani slůvko neprozradím, že ani haléř nebudu nikdy
chtítí od Vašeho Veličenstva!"

"Bernardo, přibíráš si teď šílence a blbce do svých prořídých řad?" pravil chladně vévoda.

"Ten vůl myslí, že jej chceme pustit se žebříkem do propasti, aby nevyzradil nějaké domnělé tajemství!" rozchechtal se Bernardo a ohýbal se až k zemi; slzy mu tekly po boдрých tvářích, když se zase vztýčil.

Ale Luigi byl již jednou svědkem popravy soudruhovy, při níž počínal si Bernardo navlas stejně, jako dnes.

"Milost, nejvzácnější Pane!" zakvílel znovu a položil se před Cesarem na břicho. "Odpuštění, že jsem se opovážil! Zbláznil jsem se jen! Skopejte mne tu za to jako psa, až omdlím, jako čubka plazím se po břiše, jen

mně dopřejte ještě slunečního světla!
Pro Boha, vždyť to přece nemůže být,
abych už teď musel umřít! Hu! jak
děsná smrt! Vždyť je mně teprve dvacet
let; víte co to znamená, Vaše Veličen-
stvo, dvacet let? Ó, jak byste to ne-
věděl, vždyť Vám bylo také 20 let!...
A vždyť mám tak rád Paolettu, a ona
mne! znáte ji, velmožný pane, jak je
krásná? a dvě děti s ní už mám, jsou
tak roztomilé, já Vám je přijdu na
zámek ukázat, - ale mluvím jako blbec,
co pak jsou moje děti pro Vás! Ale
smilujte se jen! vždyť je ta smrt
něco tak nevýslovně hrozného, - když
tak najednou žebřík se začne pod
člověkem pohybovat - dolů, do ohromné
propasti! - hu, hu! já se zblázním
jen při té představě, - ne, ne! to se
nemůže, nikdy nemůže stát! A na dně
teprve - hu! teď bojí se člověk, aby
si nepřiskřípl malíček, - a pak je z
něho celého krvavá kaše - já se zbláz-
ním!..A po smrti - Bůh přísný - já
lotr - ne, ne! to Vy mně neuděláte,

Vy mne jen strašíte, trestáte mne tím, velmi spravedlivě, nesmírně spravedlivě, ale Vy mne zabijete, Vy máte nejdobrotivější srdce na světě! to já vždycky říkal, že jste milosrdný, jako Kristus Pán milostivý jest!...Vaš Veličenstvo, ušetřete mne, a vše udělám, co si budete přát, všechny Vaše nepřátele zamorduju, otrokem Vaším do smrti budu, přivažte mne třeba k boudě, a celé noci budu štěkat: haf, haf! slyšíte, že to dobře umím? haf! haf! haf! umí to nějaký čokl lépe? že ne? no, to bych si také myslel!" Pohlédl v oči Borgiovy..."Milost! a budete-li chtít - budu Vám, Vaše Veličenstvo, - třeba i lízat - Vaši nejjasnější - -"

Počínal šílet. - "Již za tuto poslední drzost zasloužíš smrt!" pravil vévoda, který nechal jinocha jen proto tak dlouho mluvit, že kochal se jeho zoufalstvím. "Skoncovat!" zahřměl na Bernarda.

"Milost!" zvolal ještě jednou mladík, povstáváje, - pohlédl do očí

Cesarových, - ale co mohl z nich vyčíst on teď, když každý člověk, který se v ně zahleděl, míval děsnou iluzi, že čte v nich ortel smrti!..A tu skočil náhle ke dveřím do sousední sluje, doufaje bláznivě, že mohl by tudy prchnout. Než tu přiskočil syn Bernardův a s chechtotem smýkl jím stranou o skálu tak silně, že Luigi zůstal na chvíli popoomráčen.

A pak odehrála se zvláštní scéna.

Povstav, rozhlížel se chvíli odsouzenec kol sebe, pak se náhle zachechtal a jal se jako vrabec oběma nohama sem tam skákat. Pak popadl se oběma rukama za lebku, svalil se k zemi, - a teď počal po čtyřech běhat, tluče při tom čelem o zem, polo pláče, polo se chechtaje a vyje a štěkaje; pak pokusil se vzhůru po stěně lézt; a řehtaje jako kůň, vrhl se na nejbližšího banditu a jal se jej s kvílením líbat.

Proč to vše činil? Bylo to šílení? či jen zvláštní zmatenost zoufalství, která si je své bezhlavosti zcela

vědoma? či rozptylování se jen, útěk před nesnesitelnými myšlenkami? či temný pocit, že děláním šaška vévodu a bandity obměkčí, rozveseliv je? či jiné a jiné možnosti? - Myslíme, že vše to současně.

"Luigi, hned už přestaň, osle!" zvolal konečně Bernardo.

"Osle!" pravil Bernardovi vévoda, "což nemáš žádný smysl pro zajímavost? Jen pokračuj, synu můj!"

Tím povzbuzen, jal se Luigi tančit a zpívat, pitvorně poklony na všechny strany sekat, pak mňoukat a kokrhat, pak strhl náhle jednoho loupežníka na zem, ulehl naň a - -

Bandité, při tom všem zprvu vážní, počali se konečně ojediněle zachechtávat, - a rázem povstal u nich chechtot všeobecný...A stupňoval se stále víc, konečně byl skoro šílený. A i mračný vévoda byl jím stržen a chechtal se ze všech nejvíc. A posléze i Luigi, povstav ze svého děvčete, rozesmál se tak, že se po zemi válel.

A tu téměř okamžitě, z tajemné příčiny, zavládlo ticho. Udiveně, vystrašeně hleděli lupiči na sebe. "Kde to jsem?" "Co to bylo?" "Neprobudil jsem se? ů zněly odevšad zmatené hlasy. Někteří sahalí si na hlavu a na oči..." "To bylo něco podivného!" "Něco, jako by z výšky mne bylo náhle udeřilo!" Zdá se mně, že stojím nad propastí!" "Ano, hlava se mně točí!" "Jak je to vše hrozné!" "I když jsem se smál, bylo mně, jako bych byl blázen, jako bych byl někdo jiný." "Tak volali tito prostí lidé, neschopni pocity své zachytit.

"Dech Boží zavanul na nás tajemně s hůry!" pravil Ambrosio a smekl čepici, "a duše naše byly jím udeřeny a omámeny, jako tělo poslem jeho, bleskem."

"Přece jen je něco zajímavého v tomto světě prachu", řekl Cesare, jenž také zcela neušel tajemnému ovanutí. - Tu chvíli přiskočil k němu Luigi, obejmul jej jako bratra a zvolal:

"Vaše Veličenstvo, díky, neskonale díky, že jste mně dal milost!"

Borgia jej odhodil a pokynem ruky povelal, aby byl žebřík shozen dolů. Bernardo stál zde chvíli jako blbec: výlev Luigiho byl tak přesvědčivý, že on a nikdo z banditů nepochyboval, že vévoda se nad Luigim smíloval. A nerozkázal banditům, hledě na jejich tváře, aby žebřík shodili; sám jej uchopil, vyšel na skalní výstupek před jeskyní, a za chvíli ozval se třesk balvanu, přivázaného na konci žebříku 50 metrů dlouhého, o dno propasti. - Mezitím hleděl Luigi zprvu vesele na své soudruhy, - pak zavřel oči. Zdálo se, že přemýšlí, - sen strásá, k sobě se vrací.

Bernardo se vrátil a plaše zadíval se na vévodu. Ten s výmluvnou impertorskostí, jaké jen on byl schopen, mrskl pohledem po Luigim, pak po otvoru do jeskyně, po té zabodl jej v oči Bernardovy...

"Co teď, Vaše Výsosti?" zablekotal tento.

"Nebyly mé rozkazy zřetelné?"

Bernardo vzdychl; i jemu, této morální nestvůře, bylo nyní těžko býti popravčím. "Nuže, Luigi!" vydechl a ukázal k otvoru.

Jinoch, jako hromem zasažen, trhl sebou, vydal skřek. Bandité se odvraceli, někteří přejížděli si oči. A teď promluvil tiše Ambrosio:

"Náčelníku, nevím, chceš-li vskutku nešťastníka toho usmrtit; chceš-li, snad máme právo vědět, aspoň, oč se tu jedná."

"Ano, ano!" ozývaly se nesmělé hlasy. "Je to přece náš dobrý kamarád -"

Luigi klesl před nimi na kolena...

"Bernardo!" zařval Cesare, vida, že náčelník stojí tu nerozhodně. A jako by síla z hlasu jeho vstoupila do náčelníka, zahřměl tento:

"Chlapi, vy nemáte nač se ptát, prosit a vůbec žvanit! Od toho jsem tady já! Neomezená poslušnost k náčelníku je nám nutnějším než vojákům! ptáte-li se mne, proč to dělám, je to

totéž, jako by se kmáni ptali vojevůdce před bitvou, proč začíná ji útokem levého křídla. Bez této poslušnosti houpali bychom se všichni zítra na šibenici! Budete-li odporovat, opustím vás ještě zítra! Rád budu vidět, co si beze mne počnete! Já samojediný znám tajemství, bez kterých naše společnost nemůže existovat. Jsem vám nutný, jako královna včelímu úlu. A zapomínáte, holomci, co znamená pro nás přízeň Jeho Výsosti? Jeho jediné slovo - a všichni visíme! Jsme jeho sluhové a nic víc! s ním stojíme, s ním padáme!"

"Ale přece jen nejsme snad pouhé jeho bezvolné loutky -" ozval se jeden mladý bandita, nováček. Ale byla to jeho poslední slova. Klesl okamžitě, prostřelen kulí vévodovy pistole - -.

"A teď Luigi, ty prase zbabělé, okamžitě ven!" zařval rozkurážený Bernardo. "Naposled ti pravím, že nic se ti nestane, uposlechněš-li! Ale jinak bude, neuposlechněš-li!

"Neboj se, Luigi!" pravil mu třesoucím se hlasem Ambrosio. A všichni bandité přistupovali k němu, těšili jej, tiskli mu ruce, hladili jej - a rychle se odvraceli. A Luigi uvěřil jim skoro; snadno uvěřit v to, v čem vidíme svou jedinou spásnou kotvu...

"Nic se mně nestane, nic", mumlal, ubíraje se k otvoru. "Byl jsem blázen, že jsem se bál."

"Nu, a jaký!" zachechtal se Bernardo. "Tak vidíš, miláčku, jen se umoudřit a všechno jde. Až budeš za dvě minuty stát zdrav na dně rokle, pak dáš si pár pohlavků za své pitomé podezření do své pitomé palice. Tak lez už, drahoušku, lez!"

"Ano - zdrav na dně - pár pohlavků - pitomá palice", mumlal Luigi tupě, vycházeje z jeskyně.

Bernardo přiložil ústa k uchu Carla, který zálibně zhlížel se v zrcadélku z hlazeného plechu, česaje si při tom své žluté vlasy, zježené prasečí štětiny a pobrukuje: "Fešák - chlap, to se musí říci!" "Synáčku,

jdi s ním na výstupek! Ale dej pozor, aby se tam s tebou neserval a neshodil tě dolů, slyšíš dobře? A až poleze dolů, koukej za ním, - a až sestoupí o tři metry níže, vzkřikni: "p u s ť t o !" rozumíš? pusť to!"

"I rozumím, táto! Ale je to legrace, co? To se mně to u vás všechno líbí!"

"Ach, synáčku, možno, že tu dlouho nebudeš! Jak jsem tě nabyl, tak tě asi zase pozbuďu...; počkej chudáčku, až ti povím, co chce ode mne ten satanáš!..Ale k tomu není teď čas. A pamatuj si dobře ještě toto: dříve, než zavoláš: "pusť to!" odstup od žebříku aspoň metr stranou, aby ti žádný z jeho příčelů nohu nepodrazil a dolů nestrhl."

"I dobře, jenom nežvaň, táto!"

Mezitím stál Luigi na výstupku před jeskyní, visícím nad strašnou propastí. Myšlenky jeho se rozptylovaly a rozplývaly, nebyl si v tu chvíli ani vědom, co jest mu činit. Idiotsky hleděl hned na strašnou čern

pod sebou, kam žádný téměř svit oblohy nevnikal, hned zas na hvězdy nad sebou, jako by chtěl instinktivně naposledy světlo jejich do sebe vssát...

"Tak dolů, dolů, chlape mizerná!", zařval Carlo surově na člověka, o němž věděl, že nebude již ani minutu žít.

Luigi poslušně se sehnul. Ale když noha jeho dotkla se vratkého provazu, náhle zachvátila jej opět nekonečná hrůza. S výkřikem vyskočil na skálu a vrátil se zas do jeskyně. Carlo ho nezadržoval, máje strach, že rozpředl by se nad propastí boj.

"Milost, Veličenstvo!" vzkřikl, vrhnuv se ještě jednou před vévodou na kolena. "Vždyť je to příliš strašné, vždyť to nemůže být! Výsosti, kdybyste si dovedl představit, jaký strach mám, Vy byste mne tam nehnal, tam nehnal! Vždyť jste také člověk! - Vždyť, trpím-li já tak, je to totéž, jako byste trpěl Vy!"

"Checheche, ty osle!" zasmál se Bernardo.

"Není to k smíchu - mnoho pravdy na tom", pravil vévoda. "Jenže pamatuj si: já se utrpení nestrachuju, já se strachu nestrachuju, já obě c h c i ! a teď aplikujte na mne pravidlo: co sám nechceš, nečiň jiným, a čiň jiným, co chceš sám!"

"Nemluvte tak, Vaše Výsosti!" řval Luigi. "Jsou takové hrůzy a bolesti, že nikdo, nikdo nemůže je chtít, že každý svíjí se a šílí v jejich bezmezném černu, jako červ! Vy je patrně neznáte! Hu! Hu! - propast - ještě děsnější propast: smrt, černá, šílená nicota - nebo věčné zatracení .., - kdybyste mně aspoň dovolil se vyzpovídat. Hu! Hu!"

Děsný byl naň pohled. Vlasy jeho stály jako ostny, bílá, znetvořená tvář byla pod vodou, oči, šílicí bezmocnou hrůzou, zdálo se, že prasknou.

"Nepatříš k nejhloupějším", zasmál se Borgia, " a kdybych měl čas, uznal bych tě snad za hodna, debatovat s tebou pár minut o této věci...; a snad dokonce dát ti milost. Blázní,

kterí myslíte, že neznám milosrdenství! dvakrát, třikrát šťastni, kteří smíte se jím řídit! mně dovoleno to není! Jdi, a řekl bych ti: posilni se myšlenkou, že každý okamžik umírá ve vesmíru jedno slunce s mukami milionkrát většími, než jsou tvá, - kdybych nezavrhoval každé ulehčování. Kdo ulehčuje, zatěžuje, kdo zatěžuje, ulehčuje - toť evangelium Cesara Borgia." -

Odsouzenec stál chvíli jako sloup, pak obrátil se k soše Marie Panny:

"Bohorodičko, Ty's mne přece nevyslyšela, - a já Tě tolik prosil! já Ti přísahal, že poctivým, nejlepším člověkem se stanu, a Ty, útočiště všech hříšníků, - Ty's mne přece nevyslyšela!...Óh! - óóh - Pna zavrtěla hlavou, usmála se nebesky - -"

"Zbláznil jsi se již docela, troupe?" zvolal Bernardo.

"Ne! NE! Ne!" zněly porůznu hlasy loupežníků. "Já to viděl!" "Já taky!" "Ano, zcela určitě zavrtěla božskou

hlavou! Andělský úsměv ozářil Jí serafínskou tvář!" - "Luigi, Královna nebes tě přece vyslyšela!..."

Bandité, kteří takto volali, padali na kolena před soškou a po nich i ostatní, nevyjímaje posléze ani Bernarda. S Luigim však stala se rázem ohromná změna. Všechna hrůza zmizela s jeho tváře, náhle téměř transcendentálně rozzářené, jak by byl zázračný úsměv Svaté Panny do ní se přelil...

Cesare cítil, že bylo by teď když náboženské instinkty se probudily, i proň těžké, ba riskantní, Luigiho k sestupu donutil. Rozhodl se rychle, že mladíka, nepůjde-li dobrovolně, bez okolků ihned zastřelí. Nesadiv mu pistoli na čelo, druhou rukou, beze slova, pokynul mu směrem k otvoru.

"Vévodo, netřeba mne již nutit", pravil jinoch klidně. "Nebojím se již. Královna archandělů mně odpustila. Čeho jsem se nejvíce bál, bylo - věčné zatracení. Teď vím, že budu vidět Boha. Jak bídné by bylo teď

třásti se o tento nízký, nicotný život pozemský!..Jdu; jdu, ale pravím vám: ty, náčelníku, budeš mne, vidím to jasně, brzo toutéž cestou následovat? A ty, vévodo, největší ze všech lotrů, co jich kdy země nosila, bratrovrahu, otcovrahu, ty nesmíš jen jednou do propasti letět! ne! stále a stále budeš hrůzy pádu prožívat, věčně nad propastí viset, věčně na dně jejím se tříštít! A dost! Bůh s vámi, vy kamarádi všichni!"

Vyšel z jeskyně. Za ním opatrně Carlo. Chvilí bylo ticho. Bernardo stál u vchodu do sluje za kůlem, přes nějž byl převlečen poslední příčel žebříku.

"Už leze," ozvalozá se Carlovo zachrochtání. "Ale pomalu. Lezeš rychleji, lumpe! Že se to prase po -"

"Zdrávas Královno, matko milosrdenství -" zaznělo do jeskyně dunivý, pevný hlas.

Všichni bandité klekali opět pod obraz Bohorodičky a hrobovým tichem jeskyně šelestily šepoty modlitby,

četnými vzlyky přerývané. I stojící Bernardo sepjal ruce. Kamennou tvářící Cesarovou pohrával labužnický úsměv.

"K Tobě voláme vyhnání synové Evy-" dunělo stále mocněji.

"Povídám, lezeš rychleji, obludo šeredná! On sešel teprve čtyři stopy, pavíán."

"Lkající a plačící v tomto slzavém údolí -" zaznívalo velebně.

"Zastavil se! Hni se, mrcho, nebo tě popoženu koulí! Teď se dokonce chytil skály, ten vůl!"

Stalo se vskutku, že Luigi chopil se jednou rukou malého skalního výčnělku stěny jinak zcela kolmé a hladké. Proč to učinil! Jistě ne ze strachu, že již, již žebřík letí s ním do propasti, ne v naději, že tímto způsobem se zachrání. Zajisté proto jen, že ve vytržení svém nebyl si skoro vědom, co zevně činí, že pociťoval další sestupování jako cosi malicherného; v okamžicích, jaké on teď prožíval, mizí vše pozemské, a tělo

vchází do stavu absolutního klidu.

"Počkej, však ty se té skály pustíš!" zařičela nestvůra a jala se kamením házet po ruce, výčnělek držící.

"A protož, Orodovnice naše, obrať k nám Své milosrdhé oči -" zvučelo to posvátně, jásavě, - jako varhany, sesíleno echem okolních skal.

"Zvítězil!" pravil Ambrosio, "Bože na nebesích, popřej nám všem takový konec! -"

Avšak Svatá Panna, vyslyševši kajícího, poskytla mu ještě větší milost, než Ambrosio myslel - -.

"Kolikrát ti mám říkat, všiváku! Pustíš se té skály! Naposled povídám: P u s ť t o! zařval vší silou, kleče přímo na žebříku, aby mohl Luigiho dobře kamenovat.

"Nám po tomto putování!" zahřmělo teď vznešeně, triumfálně.

Uslyšev řev "pusť to!" chopil se Bernardo, jenž z nezřetelných zvířecích ryků synových nevyrozuměl, že Luigi drží se výčnělku -, posledního

příčle provazu, převlékl jej přes kůl a pustil. Bleskurychle proplazil se žebřík otvorem a zmizel -

- a ozval se děsný výkřik -
za pár vteřin poté slabý třesk a ještě jeden slabý výkřik. A bylo ticho, venku, a v první chvíli i v jeskyni.

Ale pak vymršřtovali se klečící bandité. "Co - to - bylo?" volal jeden přes druhého. "To nebyly výkřiky Luigiho, to byly řevy - -"

"Co - co?" zablábolil Bernardo, nechápaje, nechtěje chápat, ale temně tuše. "Co to - bylo?"

"Soud Boží!" pravil slavnostně Ambrosio. -

"Ne - ne!" zařval náčelník. "Carlo - ne, to nemůže být...Carlo můj!" A vyřítíl se na výstupek.

A ten byl prázdný. Jen matný svit hvězd mrtvě na něm ležel.

Bernardo klesl na zem a řval jako býk...Ale hned se vztýčil:"Snad není mrtev! Ne, jistě není! Carlo, synáčku, ozvi se!..."

"Kolik druhů jsi tam poslal", řekl Ambrosio, "všichni byli mrtvi okamžitě; myslíš, že právě k vůli tvému skvostnému synu bude nebe dělat zázraky?"

"Žebřík sem, nový žebřík!" říčel otec.

Minutu trvalo, než bylo obrovské klubko vyneseno na výstupek. Po dobu tu Bernardo již jen plakal jako dítě. Jako socha stál tu, s pažema na prsou skříženými, Borgia. Ani sval nepohnul se v jeho tváři, ale přes to žhnula z očí jeho infernální radost nad překvapujícím zakončením.

"Nastojte!" zvolal tu bandita, jenž hotovil se právě hodit do propasti malý balvan, přivázaný na konci žebříku. "Ten první žebřík nespádl dolů! Tamhle visí, 6 stop pod námi! uvázl na skalním výčnělku!"

"Cože? to není možno!" volali všichni a přistupovali opatrně na kraj propasti. "Je tam!" "Já nevidím nic!" "Jen se rozkoukej!" "Madonna mia, opravdu tam visí!" "Ale to je

neslýchané! nikdy dříve tam neuvázl, výčnělek je přece tak malý, šikmý a hladký - -"

"Ale kde je Luigi?" "Zmizel!" "To jistě trhnutí, když se žebřík zachytil za výčnělek, srazilo jej dolů!"

"To jistě!" "Ale možno také, že ho to nesrazilo, a že pak když přece žebřík visí - -"

"Stranou chlapi!" zahřměl hlas vévodův. A Borgiovy tigří oči pátraly ve tmě. "Karabiny sem!" Tamhle dole se něco hýbe! Rychle, za půl minuty zmizí v lesíku!... Pitomci! za ty tři minuty, co jste žvanili o té nestvůře, slezl po žebříku pohodlně dolů a teď utíká korytem, - však mně to zaplatíte! Karabiny!" zařval znovu, až se bandité kol něho potáceli.

Konečně zde karabiny byly. Dvě koule poslal vévoda dolů, do skoro neproniknutelné tmy..."Není zasažen, - hýbe se to tam stále - a - fuji! - teď mizí v houštinách, - druhý žebřík dolů! Všichni, jak tu jste, za ním! i ty, staré hovado!" kopl stále pla-

čícího Bernarda. "Tisíc zlatých tomu, kdo mně jej přinese, mrtvého nebo živého! Nestane-li se to, jste všichni rozčtvrceni!..."

+

Sestoupili. Našli mrtvolu Carlovu. Obličej proměněn v beztvarou massu, ostatní tělo neporušeno. Nehodil se už ubohému vévodovi za preparát do líhu. Měl vůbec smůlu: před chvílí prohrál svůj souboj s Bohorodičkou, a teď ani tento plaisir nedopřála mu Panna Svatá.

Ale zůstal sedět dole na balvaně až do úsvitu, v myšlenky pohřížen. Výsledkem bylo, že obchody, této noci s Bernardem uzavřené, odvolal. Ale za týden obnovil je ovšem zas.

-Všichni bandité se zaklínali, že onen skalní výčnělek, jehož se Luigi držel, na nějž se žebřík zachytil, byl vždy dříve značně menší, hladší a šikmější, než jak jej následujícího dne se zbožnou hrůzou spatřili.

Luigimu zdařilo se uniknout z dosahu banditů i vznešeného Tigra Cesara. Jediná ona noc, ač mu zcela zbělely vlasy, přetvořila jej úplně; z mladého, dobrodružného pudivítra stal se naráz vážný, chmurný, asketický muž. V Piemontě, ve stínu Alp našel s Paolettou a svými dětmi útočiště. Prací domohl se značného jmění. Za nedlouho však zemřela mu žena a všechny děti morovou ranou. Rozdáv celý majetek svůj nuzným, vstoupil do kláštera. Zemřel tam ve vysokém věku, maje pověst světce.

Bernardo dopadl o několik let později, vyexpedován kamarády svými, na totéž místo propasti, kam jeho syn.

A Cesare Borgia? Známy jsou jeho konce....Ale není život takových, jakým byl on, zde i ve věčnosti, jen věčným visením nad propastí, nekonečným padáním do ní a tříštěním se v ní?...

Č A S

A

S M R T

Cesare šel dlouho a dlouho v myšlenky své zabrán. Šel a přemýšlel. Tu náhle před ním stál lev.

"Ty, králi pouště, snad čekáš mne?" bez bázně otázel se Cesare.

Na tato slova přiblížilo se mocné zvíře k němu...Z hrdla jeho vycházel jednotvárný rachot. Lev předl jako kočka.

Byl již až u Cesarea a po způsobu kočky trkl jej čenichem svým do břicha, až Cesare několik kroků nazad zavrával.

"Musím říci, bratře," zasmál se Cesare, "žes poněkud hulvát...Ale to není tak špatná vlastnost! Podej mně ruku!" děl, poklesnuv a podáváje lvu pravici.

A lev zdvihl obrovskou tlapu a vložil ji do malé Cesareovy dlaně. Cesare tlapu pevně stiskl.

"A teď jsme přátelé!" děl. "Přeješ-li si, zůstaň stále u mne! Takový přítel jako ty není k zahození..."

Saskému vévodovi Jindřichu Lvu posloužilo tvé přátelství ke slávě!"

Lev zařval a něžně tlapou svou hladil Cesareovy líce.

"A teď milý příteli, půjdeme spolu ještě kus cesty na procházku! Pak se vrátíme a dostaneš ovci a budeš ji každý den dostávat - nebo podobné ničemné zvíře! Ale pravím ti, že ji musíš zadávat na jeden ráz, - nesnesu pohledu na trápení zvířat! Budeš-li si s ní pohrávat, dostaneš ji vždy už zabitou, - ale neboj se, dostaneš ji čerstvě zabitou! Neboť síla lva a tygra má svůj původ z velké části v tom, že pojídají maso, dokud z něho životní síla ještě neuprchla, že toto fluidum bezprostředně v těla jejich přechází! - Važené maso - fuj! toť pouhá mouka! Pojďme, bratře!"

A lev následoval Cesarea, vlastně šel po jeho boku, a vlídnost smála se v jeho divokých očích. - Přitom předl ustavičně, otíral se o Cesarea, strčiv jej občas, až jej do

vzduchu nadzvedl...A pak ~~je~~ jal se laškovat, obskakovat Cesarea obrovskými skoky, číhal naň, vyskočil, pak dal se spěšně na útěk, směje se přitom. A Cesare smál se též.

"Jaké jsi roztomilé zvířátko!" zvolal. "Pojď sem, ať se ti podívám do oček!" a nadzvihl s námahou poslušně přišedšího lva za přední nohy jako psíka a dlouho se mu díval do očí.

"Stále mohl bych se v ně dívat!" řekl. - "To jsou přec jiné oči, než vidíme u největší části lidí...Tam zříme jen zbabělost a její sestru chytrost, pak špinavost, podlost, faleš, - v tvých očích vidím krásnou sílu, přímost, pravdivost, čistotu! Můj drahý příteli!"

A Cesare zlíbal něžně ústa lva, což opěroval tento lízáním jeho tváře. Slzy kanuly mocnému zvířeti z očí...

"A teď ještě kus cesty dále, - a pak domů!" velel Cesare...

Ubírali se dále...Kolkol rozprostíralo se jen moře písku -

Tu upozoroval Cesare na svém příteli známky strachu...Plaše pobíhal lev sem tam a úzkostně řvaří dralo se mu z mocného hrdla. -

"Co je ti, příteli?" tázal se Cesare. "Ty se bojíš? Lev se bojí? Čeho se as může bát lev?"

Ale nepokoj lva neustával. Chvilími se zvíře zastavilo a strnule hledělo před sebe. Cesare popatřil tímto směrem.

A tu rozeznal pouze, asi tisíc kroků před sebou, ve žlutém moři písku něco šedého, malého, k zemi skrčeného...

Rychle ubíral se k tomu...Ale strach lva stále rostl. - Konečně opustilo zvíře člověka a uchýlilo se asi padesát kroků nalevo, úzkostlivě přitom napravo hledíc. -

A tu rozeznal Cesare, čím je ta šedá skvrna. Byl to na zemi sedící a pomalu kupředu se šoupající muž.

- A po chvíli rozeznal, že muž ten je - beznohý. Byl oděn po evropsku. Šat jeho byl nuzný a rozedraný. -

Cesare stanul u něho. - Lev občas úzkostlivě mruče, stál asi padesát kroků na straně.

"Kdo jsi? Co zde děláš? děl Cesare vlídně - a popatřil beznohému v tvář.

Zachvěl se...Měl podobný pocit, jako ve svém dětství, když ve všední, bezvýznamnou tvář mrzáka hleděl. - Ale Cesare zapomněl hned tohoto dojmu.

"Co tu děláš?" tázal se znovu přísněji.

Žebrák upřel pevně svůj tupý zrak na mluvčího. Znovu se Cesare zachvěl.

"Marně - utí - káš - mně - ne - u - te - češ...!" zazněl příšerný jednotvárný hlas.

Cesare zachvěl se při tomto zvuku znova.

Ale hned se zastyděl a zcela opatřil.

"Idiot!" zabručel a šel dále. -

Znovu úzkostně zavyl lev. - Cesare se zastavil...

"Toť zvláštní!" zabručel si...
"Ten lev se poděsil na několik set kroků, - a já jsem se ho poděsil též! Jak je to jen možno, že evropský, beznohý žebrák plíží se pouští? Je to přízrak? Ale i lev vidí ten přízrak! Tedy je to něco více!"

A hrozivě zvolal na beznohého:

"Kdo jsi? Mluv ihned! Poroučím ti to!" a pozdvihl nad hlavu jeho pažbu ručnice.

"Mar - ně - u - tí - káš - mně - nic - neu - teče..."

Cesare se rozlítil a již chtěl žebráku roztříštit lebku. - Ale vzpa-matovav se a odplivnuv zlostně ubá-ral se dále.

"Všec - ko - do - ho - ním - mar - ně - u - tí - káš!" znělo za ním.

Ohlédl se a - spatřil beznohého, jak se šoupá pomalu za ním.

Chvíli váhal, - pak šel dále. - Lev se k němu připojil, radostně ohonem vrtě. -

"Kdo to byl, příteli?" tázal se Cesare.

Lev odpovědí úzkostně zařval.

Cesare se hluboce zamyslel, však lev se opět rozveselil a obskakoval svého spolujdoucího jako kotě. - Jednou se tlapkami svými tak dotknul, že Cesare na zem svalil.

"Máš pěknou sílu, bratře!" děl tento. "Postup sem, ať změříme se! Ukaž svou pravou ruku!"

A lev nadzvedl svou pravou tlapu. Cesare, pokleknuv na písek, uchopil ji svou pravicí...

"Táhněme, kdo koho přetáhne!" zvolal.

Lev skrčil svou tlapu a skryl své drápy. Cesare vší silou táhl jeje k sobě, ale marně.

A tu náhle, aniž věděl jak, vzpřímila se mocným trhnutím lva Cesarova pravice.

"Jsi řádný chlapík!" děl Cesare. "A teď potáhnu oběma rukama tvou jednu!"

Napjav všechny síly, snažil se Cesare přitáhnout tlapu lva k sobě. - Lev nechal si to chvíli líbit, pak náhle, zasmáv se, napjal své svaly, - a Cesare cítil, že je naprosto nedolatelnou, elementární silou přitážen prudce ke lvu...Padl celým tělem na jeho tělo. -

"Kdybys byl," pravil, "tak podlý, jako jsi silný a statečný, byl bys pánem světa místo člověka!"

Ubírali se pouští dále...Náhle zděsil se lev opět a více než dříve.

Cesare popatřil před sebe. -

Za malou skálou vynořila se černá lidská postava v ženských šatech... Ale šaty ty byly evropské...

"Interesantní!" děl Cesare. "Neboj se přec, kamaráde, a pojďme se na tu dámu podívat!"

Ale lev byl hrozně zděšen...Jeho hříva se velmi zježila...Přikrčil se k zemi a strašně skučel.

"Jsi hlupák, milý příteli!" děl Cesare. "Nevíš, že pravý muž nemé

se ničeho bát? Bát se jednoho je totéž jako bát se všeho!"

Tu zařval lev hrozně a uchopil náhle Cesara zuby svými za plášť a táhl jej stranou, že Cesare marně se vzpouzel.

Svraštil obočí, dupnul a přísně děl ke lvu:

"Příteli, starej se o věci, do kterých ti něco jest, ale nepleť se do mých záležitostí. Nestrpím, aby kdokoli, třeba to byl lev, zasahoval do mých věcí, třeba měl přitom dobrý úmysl! Pusť mne ihned!"

A lev pustil Cesarův plášť a bázlivě odplížil se sto kroků stranou.

Rychle, hoře zvědavostí, kráčel Cesare k tajemné dámě, velmi pomalu kupředu se plížící.

"Evropská dáma, procházející samojediná pouští jest ještě větší kuriozitou než beznohý, italsky mluvící žebrák zde! Ostatně je to vše jen klam, - ale interesuje mne! Já nebyl jsem přece dosud podroben

halucinacím jako mnozí lidé! Tisíc hromů, - jak zdálky už rozeznávám, má ta bába prazvláštní obličej, - bílý jako košile aristokratické dámy, - bez přehánky, - a ještě více...

Cesare střetl se s dámou...V celém svém životě nepoznal takové hrůzy, ba i strachu jako teď, když hleděl v divý, strašidelný obličej putující mrtvoly - tento extrakt vši hrůzyplnosti. Lev zpovzdálí strašlivě řval...

Ale hned Cesara zmocnil se stud ještě větší než hrůza, pěsti jeho se začaly, obočí hrozně svraštilo, a jediným mávnutím jisté vůle rozplašen byl temný stav jeho duše. Místo něho zaujal, jak bývá u velice mužných duchů, prudký vztek...

Zhurta přikročil ke Smrti, uchopil jí, ač s hlubokým hnusem, za ledovou bradu a zařval na ni:

"He, rozkošná madame, kdo jste? Zbloudila-li jste v poušti, nabízím se vám za průvodce!"

Příšera, klidně stojíc, mlčela a nepohnutě hleděla bílýma očima hrozně

na milého muže, až se tomuto udělalo nevolno. Ale tím větší vztek jím zatřásl.

"Jste němá, spanilá dámo, či hluchá, či hluchoněmá? Ale skřek nějaký snad přece dovedete vydat a mimické prostředky jsou vám též k službám! Neodpovíte-li mně tak či onak, budu s politováním nucen, ač je to negalanžní, přiměti vás k tomu touto holí!" A Cesare pozdvihl hůl, o kterou se opíral.

Smrt neodpovídajíc, ani se nehnula.

"Nuže, nejmilostivější, račte odpustit!" A Cesare udeřil obludu dvakrát prudce přes záda.

Lev zařval strachem hrozněji než předtím...

Smrt mlčela dál, nehýbajíc se -. Rozzuřen, počal ji mlátit Cesare ze vší síly tak, až se mu po chvíli hůl přerazila.

Tu dala se mlácená stařena pomalu na další cestu, kulatíc záda. Slzy stékaly jí z bílých očí na bílé tváře...Ale nebyly to vlastně slzy,

nýbrž bílý hnis...Cesare se zastyděl.
Odplívl si...

"Počínám si jako ztřeštěnec!"
zabručel a rychle dal se na další
cestu...Tu zaslechl za sebou příšerný
hlas beznohého, k němuž se stařena
blížila. -

"Sest - ro - ne - plač - však mně
- ne - u - jde - však - jej - do - ho
- ní - me - nic - si - z - to - ho
- ne - dě - lej -"

Cesare se ohlédl a viděl asi osm
set kroků za sebou žebráka, po zemi
směrem k bábě se šoupajícího. - Ned-
baje naň šel rychle dále. -

Lev se k němu opět připojil, jevě
ohromnou radost, že se příteli jeho
nic nepříhodilo.

"Bratře!" děl Cesare, "vrátil
bych se již s tebou, abys měl brzo
svou ovci, ale dnes půjdu ještě kus!
Je to nanejvýš zajímavé! Myslím, že
ještě něco uvidím...Již tři zajímavá
rencontres jsem dnes zažil...Neboť
i ty, brachu, jsi zajímavý! Nečetl
jsem dosud o žádném lvu, který by

měl podobné manýry jako ty! Ale snad
jsi genie mezi lvy, a proto mne též
dovedeš ocenit! Máš vskutku neoby-
čejnou, moudrou fysiognomií!"

Šli asi čtvrt hodiny; Čas a Smrt
za nimi /neboť oni to byli/, zmizeli
jim z očí...Šli ještě několik minut,
- a Cesare již chtěl se obrátit, -
když tu poznovu na průvodci svém
zpozoroval děs...

Popatřil...Asi tři sta kroků před
ním stála uprostřed pouště malá chý-
še...

"Sláva!" děl si spokojeně. "Tu
chýši jsem před minutou neviděl, -
a pojednou vyrostla ze země! Zřejmě,
že je to přízrak, - a že i ta bába
i ten dědek a snad i můj nový vlasatý
přítel jsou přízraky; to poslední by
mne vskutku mrzelo! Ale buď jak buď,
přízraky jsou u mne tuze vzácným
hostem a musím využítkovat příleži-
tosti..."

A chutě pokročil k chýši.

Byla patrně vystavená z kamení...
Neměla vůbec oken...Jen jedny dveře

vedly do ní...Bylo v ní místo jen pro jednu nevelkou světlici. -

Lev chvěl se prudce celým svým mohutným tělem. S prosebným řevem uchopil Cesarea jednou tlapou za pas a táhl jej rychle stranou...

Cesare vzkřikl hrozivě: "Zapomněl jsi, co jsem ti před chvílí řekl?" A strčil lva prudce od sebe...

Tento ulehl před něho a prosebně naň hleděl, žalostně skuče.

"Drahý příteli!" děl mu Cesare, něžně jej pohladiv, "nemám ti za zlé, že se bojíš! Vždyť já jsem se před chvílí vlastně také bál...Je to strach před transcendentální tajemností, - a za ten strach se netřeba příliš hanbit...V těch příšerách je něco metafysického...Ale každý strach nutno brzy utlumit, aby nad jednáním nerozhodoval, - v tom spočívá nejvyšší statečnost, - ne v neznání strachu! Tys statečný po svém způsobu, tj. v mezích tobě vykázaných a tvým duchem nepřekročitelných.

Ale charakteristikou vyššího člověka, jako na příklad mne, jest, že je statečný ve všem, že nic nemůže svésti ducha jeho z přímé cesty, kterou kráčí! Počkej venku na mne, bratře, - vrátím se brzo a pak půjdeme zcela jistě domů!"

A Cesare rychlými kroky došel k tajemné chýši a vstoupil.

Dveře vedly do úzké chodby... Z této pak vedly dveře jiné do malé světnice, - jediné v chatrči...

Cesare vešel do světnice

Jelikož neměl domek oken, osvětlovala ji petrolejová lampa, uprostřed stropu visící...Pod ní, ve středu světnice, byl stůl a vedle dvě židle...A na každé z nich seděla osoba: byl to Čas a Smrt.

"K čertu!" zasmál se hlučně Cesare, přistoupiv k beznohému a plácnuv mu na rameno. "Myslel jsem, že oba moji rychlonoží známí jsou půlhodiny za mnou, - a ejhle! zde je nacházím!"

Bratr a sestra si ho nevšímali a ani naň nepohlédli...Něco rukama na stole kutili, ale Cesare nemohl porozumět, co to je. Pozorně popatřil.

"Zelené trumfy!" děl beznohý, učiniv rukou pohyb, jako by kartu na stůl kladl. Ale nepoložil ji tam, a vůbec žádných karet zde nebylo. Pak činil rukama pohyby, jako by karty, kterých nedržel, v levici rozestavoval. Potom udeřila Smrt klouby prstů o stůl, jako by kartu vynášela, a hned po ní Čas, který poté karty shrábl a znovu vynesl.

"Vezmi si tu desítku, máš-li eso!" děl.

Smrt shrábla štych - důkaz, že eso měla.

"Ti idioti hrají mariáš a nemají karet!" zasmál se hlasitě Cesare. Venku zařval lev příšerným strachem.

Beznohý pohlédl šilhavě na dveře a potutelně se usmál. Ale pokračoval v zajímavé hře dále. A tu se Cesare hluboce zamyslel...

"Kdo to asi jsou?" děl si v duchu...
"Ta bába, - hm! kdybych byl malířem,
vymaloval bych ji jako Smrt...Lepší
alegorie nedá se myslet...Kostlivec
s kosou - toť nejapnost! Kostlivec
není hrozný, ale směšný! Ale něco
hroznějšího nad tu bábu nedovedu si
představit! A ten beznohý, na co ten
mne připomíná? Co to bylo za pocit?
Něco tak hrozně, šíleně jednotvárné-
ho a pustého..., podobný pocit měl
jsem jednou v dětství v polosnu,
když jsem si představoval věčnost!..
Počkejme! aha! on ji nazýval sestrou,
- tedy by to mohl být Čas! Čas je
vlastně Smrtí, neboť Čas znamená
vlastně zanikání, umírání. Smrt a
Čas jsou vlastně záměnné pojmy! A
je-li toto mé dohadování správné,
co znamená tahle komedie, kterou zde
hrají?... - Ano, vím již! Čas a Smrt
jsou pány, nositeli světa...Život,
dění jest jejich hrou! Jest tedy
tenhle mariáš symbolem Světa a Živo-
ta...A na mou věru, - ne špatným
symbolem. Oni myslí a věří pevně,

že mají karty v ruce, oni je dokonce vidí, jsou přesvědčeni, že drží vždy jistou kartu v ruce a podle toho též směšně hrají a věří si navzájem a baví je to. - A co jiného je svět než podobná, ohromná, šílená iluze, že zde něco jest, zatímco zde není ničeho, než ještě hroznější iluze, že je zde něco u r č i t é - h o, - zatímco zde není ani toto "určité", v co my, blázni, věříme, nýbrž ani ono "něco", - zatímco zde není ani stopy po kartách. Ta strašná, totální fingovanost, iluzívnost a nicota "světa" nemůže být vskutku lépe znázorněna než blbou komedií, kterou tito dva hrají. Jsou slepí, zatímco myslí, že vidí, zatímco v i d í! A já jsem v i d o u c í, poněvadž nevidím v rukách jejich n i č e h o. Slepota je viděním, vidění slepotou, světlo tmou, a tma světlem v tomto světě, jehož jméno je Kontradikce, Lež. Ale Lež je to- též, co Neexistence..."

FILOSOFICKÁ

FAKULTA

Arga a Dita ubíraly se do universitní auly. Byla na rozsáhlém kopci, městu vévodícím. Mimo universitu rozkládaly se na něm ještě královský palác, kriminál, kostely, ústav pro blbce, parlament, blázinec.

Stanuly v ohromném nádvoří, uprostřed četných, mladých obrejlených, přihloupkých, spících tváří. Ihned otázala se Argesteá jedné z nich:

"Monsieur, mohl byste nám ukázat některého kandidáta filosofie?"

"Nic lehčího, prosím! Všichni pánové, takto uniformováni." - a ukázal na vedle stojícího mladíka - "jsou filosofové, - haha!"

"Hahaha!" zasmála se Dita. "Sukně žluté jako lejno, kabátky šedé jako popel a na štítku čepice vyrytý pes, jemuž visí lejno ze zadku."

"Pánové," oslovila Arga dva takto uniformované mladíky, "prosím o chvílku rozhovoru. Z dálné ciziny

jsem s třemi družkami sem přišla, abychom z vaší staroslavné vysoké školy ssály moudrost a pravdu velikou; třeba ženy, milujeme vědu. Hlavně dychtíme po slovech profesora Fabia Lionelliho, jehož sláva až k nám za moře pronikla. Račte mi především sdělit, volno-li ženám, i nejsou-li dosud zapsány, přednáškám přítomny býti?"

"Proproprosím!" uklonil se hluboce jeden. "Tatatak spaspanilé dámy, bubude nám ctí!"

"Díky! A kdy bude nejbližší přednáška páně profesorova?"

"Proproprosím! Dnes od 3-4 hodiny, - a sisice bude to rozjímání na slova Kantova: Zzzwei Dinge erfüllen daadadas Gemúth mit immer neuer und zu nehmen des Bewunderung und Ehrehrfurcht....: Des bestimmte Hihihimmel über mir und das momoralische Gosetz in mir."

"Děkuju! A mohl byste nám o panu profesorovi něco zajímavého sdělit?"

"O prosím! Jen chvalchvalné věci, nadmíru chvalchvachvalné!"

"I kuš, osle!" ozval se druhý.

"Mes dames to bohužel neodpovídá pravdě. Zpočátku nebylo lze p. profesorovi vytýkat téměř nic, neboť byl vzorně zbožný a mravný a přednášky jeho zcela nezávadné. Měl sice už tenkrát obličej, jaký, hm! spíše by příslušel náčelníku banditů než profesorovi, - ale toť věc Boha, jež jej takto stvořil. Dnes však bohužel není již tak dokonalým profesorem...V přednáškách jeho vytryskují stále hustěji myšlenky ne právě mravné, ne bohabojné, kacířské..."

"Pardon!" vpadla mu do řeči Editha; "nejedná se zde o malé nedorozumění? Nemluvíte o nějakém profesoru theologie?"

"Ó nikterak, madame," zvolal mladík superiorně. "Philosophia falsa a Deo abducit vera od Deum redicit', praví Bacon Ver. Pravý filosof je vždy zbožný a velikost zbožnosti jest jediným měřítkem jeho filosofické hloubky."

"Správno!" souhlasila Argesteá.
 "Theologie je filosofie explicite,
 je vskutku hluboká filosofie. Neboť
 Bůh jest alfa a omega všeho; je v
 užším smyslu jádro světa, sbíhací
 bod všech světových a myšlenkových
 paprsků, v širším je se světem zcela
 totožný."

"Ó běda! toť pantheismus, madame!"
 zabědoval filosof zděšeně.

"Odpusťte, nejsem-li dosud dosti
 osvícena", omluvila se bohyně. "Vždyť
 za účelem lepšího poznání uchylujeme
 se sem. Pokračujte, prosím!"

"Nuže stává se poslední dobou
 stále častěji, že se p. profesor v
 přednášení náhle zarazí, zamračí -
 oči jeho zuřivě zazáří - a tu vyřkne
 náhle něco, nad čím - ustrňte se
 nebesa! Chvále např. soustrast řek-
 ne: Soucit je největší ze všech -
 my čekáme, že řekne 'ctnost' - ale
 on zaraziv se na chvíli, zařve:
 'neřestí a hloupostí!' A jakmile
 jednou takhle začne, pak už po celou

dobu přednášky vybuchují z něho podobná šílenství, neboť chci věřit, že se zde spíše jedná o duševní poruchu než o mravní zvrhlost. I celé jeho počínání změnilo se. Dříve byl velmi tichý, téměř schlíplý, ale nyní jeví se na něm stále vzrůstající nepokoj: něco jakoby v něm stále hlodalo a vřelo jako v sopce - bojíme se výbuchu: jak by se na něco rozpomínal, jak by jen sen nějaký pomalu se sebe strásal...I tvář jeho změnila se zázračně: teď už nevypadá jako bandita, spíše jako - bůh s námi! satan sám! - Rozumí se, že rektorát nemůže k tomu klidně přihlížet; vícekrát dostalo se mu důtky a včera rozhodlo kollegium pp. profesorů, že budou-li se bezbožné výrocky jen jednou ještě opakovat, dostane consilium abendi; bylo mu to též oznámeno. Kdo kdo hoří dychtivostí, bude-li to naň účinkovat: k jeho dnešní přednášce bude proto velký nával, radím vám, mes dames, abyste přišly co nejdříve, by dostalo

se vám místo...Zvláště dámy intere-
sují se o něj nesmírně, čehož původ
dlužno hledat v úžasných, strašných
pověstech, které zde o dřívějším
jeho životě kolují. Dle nich byl
dříve nesmírným lotrem, jedním z
největších, jaké zem kdy nosila.
Asi 4 000 lidí prý vlastní rukou
zavraždil, mnohé z nich několik ho-
din nejzhovadilejším způsobem mučil.
Sotva 26letý musil prý z vlasti své
Itálie prchnout - i založiv v Africe
prý ohromnou lupičskou bandu, která
jej slepě, třesouc se, poslouchala,
věříc, že je Eblisem, vzevším na se
lidské tělo. S ní prý jako zkázonos-
ný uragan poletoval severní Afrikou
a západní Asií všechny osady zapalu-
je a obyvatelstvo jejich vyvražďuje,
nemluvňaty smečku ochočených svých
lvů krmě, těhotné ženy rozparuje a
jim embrya z životů vlastními zuby
vytrhuje, žádné vrchnosti neuznáváje,
blahodárných zákonů vznešené společ-
nosti lidské hříšně a směšně nepos-

louchaje, s jen vůlí svou za paní svou
uznáváje, oddíly vojska K jež proti
němu vyslány byly, niče. Můžete si,
mesv dames, emyslit, že pověsti takové
činí jej v očích dámského světa...
interesantním; snad vyotěm - male
pardon! Já jim nevěřím, neboť, v bože!
jak možno by bylo, aby člověk takový
dostal vznešené místo profesora mo-
rálky? "ení, jaký původ má toto hlou-
pé "Tedy přece" jen jsem narážkám
Edgarovým dobře rozuměla! " zvolala
Arga radostně - "On se u rozpomíná na,
svou, minulou velikost! strásá se
sebe zázrakem tupý, špinavý sen, k
němuž byl zákonem v kompensace odsou-
zen... Ditičko, dnes už říme něco tak.
zajímavého, čee i zde v Orku přichází
se něco podobného jednou za stole-
tí... "ych uvéstí, že člověk není nic
jin "A co se stane?" zvolala Editha.
jes "Neřeknu, uvidíš!, Díky a poklona,
pánové! "ván jinými přírodními silami,
stá "Prosím, monsieur, ještě o malé
objasnění", ujal se slova Dita,

"Není to snad delikátní - ale vždyť nemůže to být pravdou! Když zavítaly jsme do země této, více lidí nám pravilo, že možno zde vyrábět profesory filosofie - z psích výkalů... Smály jsme se tomu; i ovšem mravní rozhorlení cítily...Ale stále víc a víc lidí nám do očí tvrdilo, že je to faktum...Směla bych prosit o vysvětlení, jaký původ má toto hloupé šprýmování?"

Filosofové zrudli a výmluvnějši z nich rozpačitě promluvil:"Bohužel, lépe, bohudíky, neběží zde o pouhé šprýmování. Nebyl bych v možnost takovou nikdy dříve uvěřil - ale fabrikace tato je zjištěné faktum... Sta zdařených experimentů, ověřených muži víry neporušené jsou zde...No mohl bych uvést, že člověk není nic jiného, než prach a popel, že výkal jest jen druh prachu, jenž může, organisován jinými přírodními silami, stát se něčím výborným, např. světlem, ovocem, zrním, lidskou krví,

lidským mozkiem - ale hlavní jest, jaký morální význam může mít ono faktum. A každý uzná, že jediný možný výklad je zde: možnost výroby té jest symbolem nízkosti filosofie před Bohem a božím poukazem, by filosofové byli pokorní. Výklad lůzy: že učitelé moudrosti rovnocenní jsou psímu lejnu - je přece zcela absurdní, před sofisma některých, že moudrost a to, co se na universitě přednáší, že učitel a profesor jsou různé, často protichůdné pojmy. Ano! jen ten účel mělo vyskytnutí se faktu toho, abychom stali se pokornými a zbožnými. Byl k ohromnému prospěchu filosofie na tomto vysokém učení. S bolestí konstatuju, že počínaly zde dříve bujet zárodky bezbožných doktrin, tak materialismu, determinismu, panteismu, deismu. Bohudík jen zárodky, neboť moudrá vláda nedopřála jim vzrůstu. Ale jakmile byl fakt ten prokázán, - jak byl uťat! Zdrčenost padla na

vzporné hlavy pp. kacířských profesorů - a ta porodila skromnost, pokoru, zbožnost, neomezenou poslušnost ke státu, jehož jsme sluhy a jediní, čemu teď na filosofické fakultě je učeno, je katolický monotheismus. Vidno z toho, že Bůh fakt tento přímo stvořil za tím účelem, aby bludné stádo dostal do svého ovčince. Přiznávám se, že jsme teď u blbého lidu dosti v opovržení, ale odi profanum vulgus co ví volno-myšlenkářská, buřičská canaille o pravém vzdělání? Nám stačí, že osvětlení mužové vlády protěžují nás neméně a více než dříve, že J.V. nejmilostivější náš císař a král přízeň svou nám zachovalo, přesvědčeno jsouc, že jsme stejní jako církev, nejspolehlivějšími oporami trůnu a státu."

"Také se povídá," nezdržela se Dita, "že j.v. je poněkud slabomyslné, že ráčí si hrát celé hodiny s plechovými vojáčky, že výkaly své

v nočníku vždy rozebírá, dlouho nožem rozkrajuje, do minutiosností se zálibou prohlíží -"

"I mlč!" pravila Arga. "blbé pomluvy blbé lůzy! Pánové, úcta naše k učilišti vašemu odhalením tímto neklesla, naopak vzrostla nezměrně. Bylo nám ctí! -"

Při návratu koupily dívky pro Matea slušný šat, falešný vous, černou paruku a černé brejle. Bylo poledne, když vrátily se do hotelu. Našly Alžiru a Ziatu v jídelně pijící a kouřící.

"Ve 2 hodiny půjdeme na pana profesora!" hlásila Argesteá.

Ale plivla si do dlaniček. "Koukejte, co jsme si zatím a pro vás také na něho koupily!" řekla, ukazujíc čtyři hezounké dámské, ale dost tlusté hůlky. "Rozhodly jsme se, že až bude Mateo jej škrtit, budeme jej současně mlátit do obličeje - do mordy, větrníku, světel."

"Já nebudu!" pravila Dita. "Je to velký muž!"

"Pošramotil mně kůži, ergo je prevít!" namítla Ziata. "Toť čistě morální závěr - kdo bližnímu ubližuje, - kdo je zlý, je špatný, - toť základní věta morálky. Tobě, Ditičko, pošramotil jen ve Smrti palec nohy a leda ještě, že ti na koni tiskl hořící cigáro na krk. Ale mně šimral i v Medvědíím brlohu, Myší pasti, na Čertovu Hrbu, - zde tak upřímně, že jsem přišla do di Aquillské hrobky!"

"Co dělá Mateo?" zeptala se Arga.

"Brzo po vašem odchodu usnul, ožralý jako svině", odvětila Ala... "Dříve však vydělal se na podlahu, ale jelikož toho byl jen talíř a tudíž málo pod hlavu, kázal hotelierovi, aby přinesl mu vědro lejna... Bylo mu vyhověno, když jsme vyklopily dvě tisícovky. Pan hotelier vlastnoručně vyklopil sračky na svou parketovou podlahu. Teď teprve měl Mateo uspokojenou mysl, položil hlavu do nich a za minutu chrápal jako Habakuk, tak příšerně, že více než před smradem utekly jsme před hrůznými

těmi zvuky. Slyšte!"

A vskutku zaléhaly sem do přízemí otevřeným oknem divné, děsivé zvuky. "Až z třetího poschodí!" žasla Editha, "vším tím šumotem ulice! Zní to jako smrtelný chrapot střeleného lva! Tenhle Mateo je přece jen neobyčejný muž, důstojný otec velkého Fabia. Mám strach, že se do něho nakonec ještě zamiluju!"

"Já také!" zvolala Ziata. "Perversní jsem k tomu dost!"

"V 1 hodinu musíme jej vzbudit!" dělala Arga. "Ach! to bude rozkoš s mytím jeho hlavy!"

"Uděláme to za tebe!" nabídly se všechny. "Ó jak se na Fabia, jeho přednášku a uškrcení těšíme!"

Naobědvaly se, pily, žvatlaly. Tu, krátce před 1 hodinou, zaslechly strašné řvaní...

"Mateo!" vzkřikla Ala. "Hu! poraněný lev neřve hrozněji! Pst!"

"Můj syn, na kterém jsem si nejvíc zakládal, stal se profesorem filosofie! Hrůza, hrůza! Ne! nemožno!"

Ale přece -? Milion sviň, já se zblázním!"

"K němu!" velála Arga.

Válel se po zemi jako špatně do hlavy trefená svině, tloukl čelem o podlahu, jež byla plná lejna, částečně se roztekšího, částečně starcem rozneseného. Nejen vlasy jeho, ale i tvář a oděv byl jen lejno, lejno.

"Právě měl jsem sen", vyl a plakal přitom srdcelomně, "jak byl můj Fabio malým hochem. Jak choval jsem jej na klíně, jak se přitom posral, ale přitom škubal mne za vousy jako drak, už tenkrát byl hotový prevít! A potom viděl jsem jej postupně, jak vytloukal všechna okna a kamarádům zuby a oči - a jak, desetiletý teprve, zastřelil selku. Ležela na silnici, mrcha, se skleněnýma očima, - a já přivínil jsem kluka k sobě a zvolal, pln neskonale pýchy: "Ó ty lumpe! co z tebe ještě asi všechno bude, až budeš velký! A tu promluvil psí hovo, které vedle té selky leželo: "Podívej se nešťastný otče, dobře na

mne! to z něho bude, to, to!" A náhle jsem se rozpomněl a jat neskonale hrůzou, zařval jsem: "Běda! běda... on je profesorem morálky!" - - a probudil jsem se, čelo zarosené studeným potem. "Bohudíky, byl to jen sen!" oddechl jsem si. Ale hned vyvstávala před duchem mým jako strašidlo strašná skutečnost, snažil jsem se přemluvit se, že to není pravda, ale marno, marno! Můj syn profesorem filosofie! Ať sešílím! Ať padnu v nicotu!"

"Tatínku vzmuž se!" zvolala Arga velebně. "Pomni, že ještě dnes půjdeš jej za to potrestat! Za dvě hodiny začne přednášet - vzhůru! Ať vykonáš svatou povinnost!"

"Ano, svině, vzhůru!" vzchopil se Mateo. "Docela jsem zapomněl, že ho dnes uškrťm - vzhůru, Hurá! Dnes smyju hanebnou skvrnu se svého rodu!"

"Ano, ale dříve musíme smýt skvrny s tvé tváře", dělá Arga.

"Co žvaníš, holka?" podívil se vévoda. Tu vrazil k nim hotelier se

zrůzněnou tvář, stopenou v slzách:

"Ach vznešené dámy, ach, jasný pane! Jsem zničen, nadobro zničen! Osudný den, který vás ke mně ráčil přivést! Nejjasnější pán ráčil milostivě křičet tak hlasitě, že syn jeho je profesorem, že všichni chodci na ulici to slyšeli - a teď je hotel můj navždy zhanoben! Doufal jsem, že to bude utajeno, jen proto vzal jsem na sebe risiko ubytovat zde Vaše Milosti - a teď davu lidu venku rozlíceně řvou: 'Tady bydlí otec psího hovna, hanba, fuj! fuj! Demolujme hotel! Lynchujme bídáckého otce i mrzského hoteliera!' A byli by tak učinili, kdybych nebyl na kolena padl a přísahal, že bylo mně neznámo, koho přijímám k sobě. Ale zhanoben je tento hotel provždy, jsem ruinován, teď mohu jej prodat jen za rasovnu, nejposlednější rošťák by v něm teď nebydlil! Jistý starý ctihodný muž napsal už na jeho portál křídou: Hotel u profesora filosofie, - ó já nezměrně nešťastný!"

"Zde máš, ubohý muži!" pravila Arga, dávajíc mu pět tisícovek.

"Škrdlířko špinavá!" děla Ziata, "zde máš, třikrát ubohý, deset tisíc!"

"Škrdlířko špinavá!" děla Dita a dala hotelierovi dvacet tisíc.

"Škrdlířky špinavé!" zvolala Ala a dala hotelierovi čtyřicet tisíc. "Ale kruci laudon! mně zbyly teď jen čtyry líry. Nemohla mně ta svině edgarovská dát do podsvětí větší tašengeld? Holky, dejte mně něco!"

"Nic!" pravila Arga. "Spravedlivě, aby zbrklá velkomyslnost byla trestána víc než špinavost, darebáctví a podlost, neboť je škodlivější a nerozumější. Hle jí: kdo je dnes hrdě velkomyslný, chodí zítra nehrdě žebrot." "

Hotelier líbal všem nohy. "Co je libo, co je libo, Vaše Veličenstva?" volal. "Všechno učiním! Přejete-li si třeba 20 věder výkalů, všechny přinesu sám a vyliju je zde, ať si

nejjasnější pan vévoda popřeje! Každý slušný člověk musí mu to z té duše dopřát, - vždyť je to proň rána osudu, - profe... - já bych to nepřezil."

"Teď přineste nám, vzácný pane, několik věder čisté vody!" velela Arga.

Krátce uvádíme, že byl otec Fabiův konečně umyt, oblečen do černých šatů, zrzavých vousů, černé paruky a černých brejlí a že ve 2 hodiny vydali se všichni na cestu. Dříve však ještě Mateo vypil půl litru svého nápoje, sestávajícího ze slivovice, araku, jádrovky, čertu, rumu, černého piva, moče, plivů a vozdrů. A když jej vypil, vnutila v něj Arga ještě jednu půllitrovku.

"Proč to děláš?" kárala ji Ziata. "Vždyť jej do university nepustí, nebo jej vyhodí, až se tam poblíže! nebo vyvede předčasně skandál, nebo nebude mít sílu Fabia uškrtit."

"Vím, co činím", odpověděla bohyně.
"Co se Matea týče, řekl mi Edgar
jasně, jak to s námi dopadne. Takhle
bude to právě nejzajímavější a nej-
komičtější!"

Sotva se na ulici octli, dostal
Mateo opět záchvat. "Pro rány boží!"
zařval náhle a padl na kolena a ne
a ne se hnout. "Můj syn je profeso-
rem filosofie, já pojdu, zcepením!"

Mimojdoucí se zastavovali, mrači-
li, pěsti zatínali. "Řežte ho!"
zněly hlasy. "umlaťte otce profeso-
ra!" "ne!" "on za neřáda nemůže!"
odporovali jiní, "hle jak se pro tu
věc rmoutí!" "Nic, jaký syn, takový
táta!" "Ne! i nejlepšší strom má
padavčata! raději ho politujeme!"

"Politujte mne!" řval Mateo.
"Lidé drazí, můj syn je psím hovnem,
slyšíte to?"

"Hle, jak trpí!" množily se sou-
cité hlasy. "ten je náš! Potěš se,
šlechtný muži, nemůžeš za lumpa!"

"Snadno se řekne: 'potěš se'!"
promluvil jistý stařec. "Ale jaké

útěcha existuje proti takovému hoři? Tři syny jsem měl: jeden všechno mé jmění ukradl a uchlastal se, druhý zvyrážel mně polovic zubů a oko, třetí byl pověšen, ale co je mé otcovské hoře proti tomuto? Ó nebe, jspu ještě větší bolesti, než moje, ode dneška bez reptání nésti budu svou sudbu!"

"Co to je?" zvolal přísně policajt, prodíraje se k Mateovi. "Pane, vy rušíte veřejný pořádek!"

"Puceljři, vždyť je můj syn profesorem filosofie!" zařval zoufale Mateo.

"Ach! toť něco jiného!" omlouval se strážník a salutoval. "Respekt, lidé, před velkým neštěstím! A odpouštím vám, pane, urážku, vždyť v takovém hoři - -." Hlas mu selhal - i mnul si oči, aby zahladil slzu soustrasti.

"Pojď, tati!" nutila Arga. "musíme spěchat, pomni, že jdeš jej potrestat!"

"Ano, potrestat!" zavyl vévoda, jako znovuzrozen. "Lidé, dnes uškr-tím jej na kathedře jako svini!"

"Výborně, starče! sláva ti!" hulá-kalo množství.

"Vážený pane!" uchopil Matea po-licista vřele za ruku. "Přeju vám všechnen zdar! Milejší jsou mně byro-kraté, zloději, kněží, rošťáci než tito největší ze všech lumpů a otro-ků nejhnusnější!"

"Aj, aj!" pravila Editha, "stát, v němž policista takhle mluví, stojí jen několik dní před revolucí a panovník jeho pod samou guillotinou. Není pochybnosti, že armáda přejde v tábor rebelů, jako se nutně stane všude tam, kde lid je opravdu nespo-kojen."

"Správno vše", děla Argestea, "ale k revoluci zde již nedojde, protože zjeví se Napoleon Před ní. Tím vznešenější to bude podívaná, - za hodinu již! Ubohá lůza zdejší! Je mi líto!..Je sympathická, připo-míná St. Antoinské sansculotty. Je

zdejší aristokracii."

"Malá to chvála," podotkla Dita, "stojí pouze omněco výš, než nejhorší chátra. Neboť aristokracie státu, v němž lůza může být aristokracií, musí být nejhorší, nejodpornější, nejpsovitější všech možných chátar!"

Ubíraly se se vztekle hulákajícím vévodou dále. "Sláva policii!" burácelo to za nimi. "Proč ještě váháme rozmačkat ty blbé vši tam nahoře? Revoluce! stavme barikády!"

"Hlupáci!" zvolal strážník. "K čemu je teprve stavět? k čemu za účelem tím věci ničit? Vždyť stojí jich už bezpočet: každý dům je nádhernou barikádou! Jen naplňte všichni byty své kamením a těžkými poleny a jediný živý voják nevyjde z ulic!" -

Vystupovali na vládní kopec. Arze podařilo se, ne bez námahy přiměti otce k tomu, by neuškrtil Fabia ihned, jakmile do sálu vstoupí, ale aby nechal jej aspoň čtvrt hodiny přednášet.

Stanuli na temeni. Nepřehledné město snivě zářilo pod nimi, nehybné, hrdé, tvrdé, jakoby věčně mělo zde zářit. Nebe bylo zcela modré, jen nad východem zdvihaly se šedavé, sotva znatelné obláčky. A Arga pravila:

"Ano! Edgar mluvil též něco o bouři...Ano! z takových mráček je vždy bouře! Ano! živly zuří vždy, děje-li se v lidstvu něco velkého. Zuřily, když Napoleon umíral, budou zuřit až jiný znovu se zrodí! - Ubohé město! Popatřte na něj ještě, neuvidíte ho již! Ubohé, nevinné vlastně - leda mystickou vinou, že souzeno mu bylo patřit na hluboké pokoření Velkého. To nesmí se nikdy beztrestně. Oči takové oslepnou, aby vše, co s pokořením tím souvisí zahlazeno bylo se světa. Běda tomu, kdo zdeptání Velkého nízkostí jen spatřil, třikrát běda tomu, kdo k němu přihlížel, desetkrát tomu, kdo Velkého stlačil, netuše jeho velikost, ale stokrát tomu, kdo tak

učinil cítě, že škodí něčemu daleko vyššímu, než je sám!"

"A co se vlastně stane?" volaly dychtivě.

"Bály byste se, kdybych to řekla, - ale ujišťuju vás, že nehrozí vám větší škoda a bolest, než jakou způsobí píchnutí komára. Jen tolik vám řeknu, že uzříte moc ducha, síly, heroismu, vítěznou nad zákony Orku. Případ obdobný tvému, Ziato! Jenže u tebe touha je pozvolna převážila a jim uprchla, zde však síla vůle je jako dynamit rozdrtí a vítězně od sebe odmetá. Bude to grandiosní. Hodný Edgar, že nás sem právě dnes poslal!"

Když vešli do university, potácel se vévoda strašně; teprve teď vrazil se mu vypitý litr patřičně do mozku. Všemi silami musely ohromné těleso podpírat, aby se nesvalilo. S úžasem patřili mladíci na chodbách na čtyři čarokrásné dívky, v pohádkových toiletách, blíštících se ohromnými, nesčetnými drahokamy

a zlatem a na vrávorajícího dvoumetrákového obra s tváří hovada. "Ale vždyť nám ten ožralý Nabuchodonozor všechno zkazí," šeptala Ala Arze. "Přenechte vše mne", odvětila bohyně, "vaše práce jest jen podepírat jej a pak chovat se v sále co nejvíce hrdě, směle, drze."

Vešly tam. Ač scházela ještě půlhodina do třetí, byly škamny již plny mužů a žen. Příchod jejich vzbudil sensaci. Ihned přiběhli k nim oni dva dopolední mladíci a prosili, aby zaujaly jejich místa v první lavici.

"Děkujeme, pánové!" odvětila Arga blahosklonně a usedla, jakož i družky její a Mateo, neboť kde který mladík uprazdňoval jim své místo. "Pán tento je můj otec. Jest dnes nemocen, že sotva jde, ale taková jest jeho vědychtivost, že nebylo mi možno zadržet jej doma!"

"Toť vskutku heroismus od tak starého pána!" svědčili horlivě studenti.

"Nejjasnějšího pána se říká, kluci usmrkaní, hovada!" zařval Mateo a usedl, že lavice podezřele zapraštěla. Tento jeho debut náramně zvýšil respekt, který obecenstvo k podivné společnosti cítilo. "bože, to musí být vysoké panstvo," šeptalo si...

"Nějací miliardáři! A k tomu vysoká šlechta jistě...A snad dokonce--?"

A teď na rozkaz Argestein vyňaly dívky láhvičky s vínem, skleničky, cigarety a daly se do pití a kouření i s Mateem, ježž Arga obzvláště k tomu nutila, ač nebylo toho třeba.

Ale nyní ozývalo se za nimi temné reptání. "Je to smělost! Z této posvátné síně udělají si hospodu! Ven s nimi! Vůbec ženy sem nepatří! Co může žena vědět o filosofii? A ten hromotluk na učence také nevypadá! Vždyť páchne celý kořalkou jako hadr namočený do pálenky. Netrpme to, skandál!"

"Vstaňme, opřeme se zadnicemi o lavice, na nichž kluci přednášky

píší, skřižme ruce na prsou a dívejme se na tu chamraď!" velela sestřám Arga.

Repot rychle ztichl. Usedly zas.. "Co to as za lidi?" šeptalo si shromáždění. "Dělají jakoby tu měli co poroučet - to není jen tak...Musíme se mít před nimi na pozoru." "Bože, já bych nenašel odvahu jít a říci jim, aby přestaly kouřit. Kdybych to řekl té, jejíž má zde otce, připadalo by mně to, jako kdybych, jsa polním hlídačem, osopil se na Ježíše, poznovu po zemi putujícího, že nejde pravou stezkou. Vypadá jako Pallas Athena, člověk cítí se červem před její tváří!" "A ta divukrásná cikánka nebo Arabka nebo co hledí divoce jako pardál, oč, že by tomu, kdo by ji pokáral vyrazila by beze všeho pěstí zuby?" "A ta bledá, pyšná, zamračená - toť královna každým rysem!" "A ta se zlatými vlasy, - bože, co má to v sobě? Pohlédne-li člověk na ni, udeří jej něco tajemného, propastného, hledí-li v

její dětské, sametové unylé oči, zachvátí jej narkotická závrať jako při myšlence na věčnost, - elektrický úhoř to!" "A ten obr by snad člověka beze všeho uškrtil jako holoubě!" "Nevěřím, že to otec té Atheny!" "Ne, to bude spíš jejich lokaj, - velké dámy mívají rády svými sluhý takové postrach budící chlapy."

"Aha! tak to teda bude! A jsou to jistě kněžny - královny!" "Ne, - ale jistě z panujících rodů, - ta bleďá je jistě podobna sestře Anglické královny, - aha? a ten stařec by mohl být císařem brazilským - -"

Zatím co posluchačstvo takto stále větší respekt nabývalo zazněl praskot - buch! Mateo, strašně kleje, seděl pod lavicí na zadnici. "Tisíc sviň!" řval až okno drnčelo, "jaké to tu lavice máte, kluci prašiví! Rozmlátím vás tu všechny, milion sviň!"

"Tatínku", pravila Arga velmi hlasitě, "toto zborcení lavice jest božím poukazem, že nemáš, jsa nemo-

cen, sedět, ale lehnout si! Sedíš teď na zemi, lehni si na ni! Leže pod lavicí můžeš stejně dobře poslouchat přednášku a i hledět na pana profesora dírou, kterou uděláme v přední stěně lavice!"

"To je pravda", chrochtal na zemi..."Já si lehnu - holka - ! To bude lepší, jsem k smrti mdlý... Ale milion sviň - vždyť nemám nic pod hlavu!"

"Zde, nejjasnější pane, můj svinutý kabát!" nabízel se rychle jeden filosof.

"Co, prase?" zvolal vévoda. "On neví, dobytek, co já pod hlavu potřebuju! Přines vědro hoven, lumpe hotelierská!" zařval, mysle, že je dosud v hotelu.

Tu povstala Arga a promluvila slavnostně:

"Pánové a dámy! Jeho Veličenstvo, otec můj, zastižen byv strašnou ranou osudu, trpí fixní ideou, - ač jinak je duševně zcela zdráv, že souverain povýšen je nade vše, tudíž i nad

lejno, a že třeba větu tuto vždy názorně ilustrovat tím, - že lehne si na hromadu výkalů, aby byl nad ní. Zvláštní je, co od vás nyní žádám, - ale korunované hlavy, jak známo, mívají zvláštní libůstky... Pánové a dámy, - uspokojte mysl starého ctihodného muže, - a vyprázdňte své vnitřnosti sem pod lavici, ať má Jeho Veličenstvo kam by hlavu sklonilo! Kdo prvý odhodlá se k tomu, obdrží 200.000lir a tento můj ohromný diamant! Podotýkám ještě, že vladař země této velice by se rozlobil, kdyby přání naše nebyla respektována, kdo jsme dozvíte se co nevidět! A tolik ještě: panovník váš zabývá se s obzvláštním zřetelem analysováním, studiem lidských exkrementů; tato oblíbená jeho látka zaměstnává jej cele, tudíž jako u horlivě studujících bývá, každá narážka na věc tu je mu příjemná a libá; a tudíž každý, kdo mně teď vyhoví, získá si zájem, lásku, obdiv,

úctu Jeho Veličenstva, - a vysoké úřady v budoucnosti, - v přítomnosti, - hned 200.000 a diamant desetkrát dražší! Nuže?"

Sál zůstal několik sekund hrobově tichý. Na přemnohých tvářích zračilo se silné pokušení, mnohá těla již takala, - ale nikdo přec jen se neodvažoval. A tu vystoupila mladá, krásná dáma a zvolala s afektovanou pevností:

"Já vyhovím Jeho Veličenstvu! Mohu zato přijít na 2 měsíce za mříže, je mi to hrozná hanba, ale 200.000 za to stojí!"

"Výborně, madame!" pochválila ji Arga. "Hle mužové, žena opět jednou zahanbila vás, podávajíc příklad statečnosti a rozumnosti! Spanilá madame, - sem! Obestoupíme váš těly svými, nikdo vás nebude vidět."

Dáma zmizela pod lavicí. A tu přistupovali noví a noví mužové a ženy a nabízeli své služby. Však aby jen ti k němu přistupovali, kdo cítí se být k němu povoláni. Kdo

nenechá zde slušnou hromadu nebo komu to bude dlouho trvat, obdrží ještě méně, popřípadě nic.

"Bože, mně to nechce jít!" zasténala dole dáma, modrá od nucení.

M! m! m" Pppp!

Nebohá dívka uprdla se totiž strašně hlasitě a hned nato hanbou vykřikla. "Bože, já myslila, že to půjde potichu!"

"Utěšte se," pravily Dita, Ziata a Ala. "Zato dáme i my vám diamanty! Jen ještě víc!"

Znovu se usrala šplechtavým, bahnitým, odporným zvukem.

"Dosti, madame, to stačí!" pravila Arga. "U vás bylo hlavní, že jste podala zářný příklad srdnatosti. Velké srdce nemensší má cenu, než velké lejno. Zde slíbené."

Nebohá dáma, tvář zakrytu majíc kapesníkem, shrábla peníze i pět velkých diamantů a pádila, tvář neukazujíc, uši a krk rudé, ke dveřím. "Do smrti se v tomto městě neukážu!" zvolala ve dveřích.

"A teď sednou si vždy dva pp. oferenti, zády k sobě obráceni, na bobek!" kázala Arga. "Čas kvapí!"

Šlo to rychle a dost dobře. Pomineme následující zajímavé scény mlčením. Když scházely tři minuty do tří hodin a když asi 20 pánů a dam na polštáři Mateově již tkalo, pravila bohyně:

"To stačí! Zde odměna! A buďte, prosím před panem profesorem tiší a vážní! Můj královský otče, račiž ulehnout! Nevelký to sice polštář, ale okolnosti byly těžké. Tak to bude, tati" - dodala tiše, "nejlepší: zděsíš jej nadmíru až se jako čert z flašky, jako anděl pomsty spod lavice náhle vynoříš, abys jej uškrtil! - A teď, pánové, vyrazte rychle tento suk v lavici, ať má Jeho Veličenstvo okénko, by nejen slyšel, ale i viděl! A pak nutno, aby nebylo vidět pobořenou lavici. Račiž někdo z vás, za odměnu stejně velkou jako dřív, postavit se pod

probořené místo na čtyři nohy a někdo jiný ráčiž mu sednout na záda, která přikryju já svým pláštěm." -

Suk byl vyražen, tlustý jeden filosof postavil se pod lavici na čtyři nohy, jiný tenký sedl mu na záda. Mateo, chrochtaje, nadávaje, že hromada je malá, ulehl a skoro již spal. Smrad z lejna a kořalkové výpary z Matea snoubily se v sálu v krásný souzvuk. Naše čtyři dcerušky, vzavše husté závoje, tiskly k nosům parfumované šátky. -

Nebe nad východem bylo temně šedé. Hromovými údery odbily hodiny na věži tři. Současně zarachotil první, slabý, ale příšerný hrom. Sál zti- chl. Všechny oči upíraly se ke dve- řím. Vše bylo rozčíleno, nejvíce naše dcerušky. Zase uzří strašnou příšeru své minulosti - zase uzří - umrlce -...

Počaly se lomcovat...Na chodbě zazněly rychlé, pádné kroky, dveře se rozlétly - a On zde byl! Třeskl nový hrom. Při prvním pohledu bylo

dívčám, jakoby je byl zasáhl nejzáhadnější jakýs blesk. Ale hned po druhém si oddychovaly, - a bylo jim téměř k smíchu...

"Jakže?" zašeptala Ziata, "to má být On? Ten krotký, profesorský obličej?"

"Pro boha!" šeptali posluchači, "zas se už změnil! Zas je mnohem divnějším, banditštějším! Toť tvář Satana!"

A hrobové ticho rozhostilo se v síni...

E D G A R

A

E U R A

...nudné je vše obecné a ušlech-
tilé a bezpečné, moudrost je
totéž, co mizernost...

Člun zatím doplul na okraj jezera a počal stáčetí se dále, nesen proudem řeky, která byla zde poměrně široká a hluboká a tok její velice volný; po obou stranách svíraly ji nízké, a zalesněné chlupy...Vítr neopíral se zde do plachty; a tak plynula loďka velice pomalu, sotva znatelně po proudu...

Bylo skoro 5 hodin. Svit sluneční sežloutl a nějak ztichl. Příšerná nálada vkrádala se v duše milenců.

"Tohle 5hodinové, letní slunce je nejtajemnější ze všeho" - pravila Eura. "Teď je obrat dne v noc, počátek umírání dne - teskná, bolestná, velmi těžká chvíle...Slyšíš ten nářek, který vane vzduchem? Slyšíš to bolné, přerývané, zdušené chvění vzduchem se táhnoucích strun? Teď jest hodina duchů, ne o půlnoci"

"Vždycky na mne to pětihodinové letní slunce tak divně působilo", - odtušil Edgar. "Dvě příhody půso-

bení toto neobyčejně zvýšily, takže od té doby svit slunce v tuto chvíli přímo mnou otřásá...Poprvé, - bylo mně asi 7 let, zašel jsem kdysi do levého křídla našeho zámku, - do tmavé, jen velmi malým a při stropu se nalézajícím okénkem osvětlené komory; okénko toto směřovalo k severu...Domníval jsem se dříve, že je nemožno, aby do místnosti té sluneční zář padala...Když jsem tam vešel, nepadala tam ještě; usedl jsem na nízkou stoličku a pohřížel se do sebe.., na dlouho.. Tu pozdvihnu oči a okénkem vnika do komory šikmo tenký proužek žlutého světla .. Ulekl jsem se velice v prvním okamžiku a nechtěl jsem zraku svému věřit...Pak vystoupil jsem na židli a vnořil tvář do žlutého sloupu, chtěje se přesvědčit, je-li to opravdu slunce, jež jej vysílá..., žluté, zářné oko mne vskutku oslepilo...Slezl jsem opět dolů a divil se; kolem panovalo tak děsivé, tak v zámku našem nezvyklé ticho...

Zmocňovala se mne příšerná, strašidelná nálada; nikdy necítil jsem, jsa po tmě, podobného děsu, jako teď v té temné, pusté, divné, k severu obrácené jizbě se žlutým sloupem slunečního světla.. Tu popatřím naň znovu, stal se již širším, hledím naň chvíli - a tu vidím náhle, jak snují se v něm všelijaké divné postavičky: tančící dívky v průhledných bílých oděvech, elfové, pídimuži a různé podivné zjevy; a pak objevil se nad oknem bílý medvídek a sestupoval sloupem uprostřed hemžících se postav klidně dolů... Postavy byly jako z průhledných par, z vidma stkány. Bylo to velmi idyllické... Mně však uchopila z toho rázem taková hrůza, že jsem se dal z příšerné místnosti na útěk. - Po celý rok vyhýbal jsem se jí z daleka.

Po druhé, když bylo mně asi 11 roků, zdržoval jsem se v malém městě. Chodil jsem tam často návštěvou k jisté prosté rodině. Byt jejich

sestával ze čtyř místností; okna prvních tří směřovala k jihu, okna čtvrté k severu; byl v přízemí. Hned při první návštěvě byl jsem v prvních třech místnostech a ta čtvrtá zdála se mně býti nějak tajemnou. Při návštěvě druhé otázel jsem se po způsobu chlapeckém naivně hostitelů, co je to za místnost, - ta čtvrtá; nechtěl jsem tím zvědět, jaký jest její účel, - ale domníval jsem se, že lidé ti sdílejí můj tajemný pocit a vysvětlí mně jej ihned. A tu povídá starý muž, myslím, že otec tehdejšího držitele bytu: „To je zvláštní, divná místnost, - v ní straší...“ Řekl to zcela vážně. S největším napětím tázal jsem se, co tam straší.., napjetí to bylo na mně dobře jistě viditelné. A tu staroch řekl: „To já nevím, to neví nikdo z nás, nikdo ničeho neviděl, - a přece říkáme, že tam straší; - nikdo nic neviděl; jenom říkali, že je divno u srdce, když tam vkročí.“

I to řekl staroch s tváří velice vážnou; nevím dodnes, tropil-li si ze mne chlapce blázna, či myslil-li to doopravdy. - Po celé dny myslil jsem teď jen na tu místnost. Nechtěl jsem lidi ty požádat, aby mne k tam uvedli, - bylo mně, jakoby tím vše bylo zkaženo; ale číhal jsem na vhodnou příležitost, abych se tam neviděn sám mohl vkrásti. Ale nešlo to a nešlo. Tu navštívím jednou lidi ty, - bylo to v létě, v 5 hodin odpoledne...Dvéře byly otevřeny, nikdo nebyl však doma. Běžím rychle ke čtvrté místnosti; srdce mně tlouklo, když jsem dvéře její otvíral. Pohlížel jsem na místnost tu podobně jako ona princezna v pohádce na onu komnatu čarodějova hradu, kam jí byl čaroděj ten zakázal jíti, - kde byl v hrnci uzavřený drak. Dvéře byly otevřeny; vstoupil jsem. Světnice byla skoro temná: bylať obě její, k severu směřující okna uzavřena okenicemi; jen tenoučké proužky záře mezi okenicemi osvětlovaly ji

poněkud....Světnice byla zcela obyčejná, k tomu nepořádná, chudobná, ba ošklivá, ale přes to působilo v ní vše na mne velice příšerným dojmem. Otevřel jsem okenici. Z levé strany šlehl mé oko intenzivní proud světla...Ale venku, - co jsem spatřil? Ač v tu stranu musela sotva sto kroků ode mne táhnouti se řada stavení, jak jsem již věděl, uzřel jsem venku velikou, velmi prohloubenou, magickou zahradu... Nevídané stromy, keře a květy bujely zde; vše mělo zároveň exotický a zároveň báchorkový ráz; podobalo se to současně šlechtickému parku a pralesu. Přímo přede mnou byl asi 100 metrů dlouhý trávník, jen tu a tam mohutnými stromy posázený; dále však tvořil hradbu hustý les, do něhož vnikalo několik širokých pěšin; vše působilo však velice aesthetickým a umělým dojmem. - Mezi stromy v lese tmavěly se místy tajeplné otvory jako noc. - A nade vším leželo

sváteční žluté ticho 5hodinového slunce. Hlavní je při tom všem nepopsatelná nálada, kterou ty, Euro, zajisté teď pociťuješ. Hledím chvíli na zázračný obraz, a strach mne při tom opustil, jen udivení zbylo. Tu vynoří se náhle z jednoho černého otvoru mezi stromy párek velkých, žlutěrudých, černě žíhaných zvířat, a stane přímo před lesem na trávníku. Očmuchávali chvíli trávu, pak jeden z nich znenadání postavil se na zadní nohy, položil druhému, patrně samici, přední tlapy na šíji, pak udeřil několikrát rychle a lehce tuto do hlavy, - jako žertovné kočky dělají, - a jako míč odmrštil se pak několik metrů stranou... Poté jali se oba tygři, jakoby nic nebylo, chvíli očuchávati trávu, blížíce se pomalu k mému oknu. Když byli asi 50 kroků od něho vzdáleni, popatřili kolem, - i na mne, - cítil jsem jejich pohled..., a dali se rychlým cvalem přímo ke mně; jeden

z nich při tom zařval...Mně se zmocnil strach, odskočil jsem od okna a vběhl do prvních místností; všechny údy se mně třásly...Nebyl tam dosud nikdo. Ale v zápětí vešel dědouš dovnitř. Zpozoroval mé chvění a tázal se mne co se mi stalo...Řekl jsem mu, že mně není dobře. On se však nedůvěřivě usmíval a pak ptal se, nebyl-li jsem ve čtvrté místnosti. Já jsem to zapřel, - ale starý patrně nevěřil. Usmíval se záhadně dále. Pak zamumlal jen: „je to zvláštní pokoj, je, je!“ Já, jak jest i teď moje povaha, nechtěl jsem se dále ptát a o mé příhodě mluvit.

Ještě tentýž den zašel jsem do ulice, táhnoucí se severně od strašícího domku. Přesvědčil jsem se poznovu, že je sotva 100 m. od něho vzdálena a že mezi obojím není vůbec místa pro zahradu takových rozměrů, jakou jsem viděl.

Následující den - bylo 10 hodin dopoledne, zavítal jsem ke svým hos-

titelům opět...Desátá hodina je nejveselejší v celém dnu - a tak já, jsa v náladě zcela jasné a sdílné, požádal jsem dobré lidi, aby mně strašidelnou místnost ukázali. Vyhověli, - a co jsem tam spatřil z okna? Hned přede mnou dvorek s hnojem, na levo cípek obyčejné zahrady, na pravo rovněž malou zahrádku, a přímo za dvorkem větší dvůr s hromadami prken, nějakou budkou, třemi záhony zeleniny s nízkými baráky severní uličky v pozadí. Zasmál jsem se nad svým včerejším viděním, které jsem tenkrát jmenoval krátce: má hloupost...A zapomněl jsem na ně...

Odpoledne téhož dne navštívil jsem ty lidi opět. A jako včera byl byt prázdný a jako včera svítilo slunce a jako včera bylo 5 hodin. Ale na vše to jsem ani nepomyslel a vkročil jsem zcela bez bázně do čtvrté místnosti, na nic nemysle. Otevru opět okenici - a to pětiho-

nové slunce mne opět udeřilo divně do očí. Zachvěl jsem se - a opět vidím bujnou zahradu od včerejška - právě tak jako včera. - Několik vteřin byl jsem jako omámen...Ale hned na to zaznělo mně v sluch strašné zařvání a dva strašní tygři bleskurychle, 10metrovými skoky, letí ke mně...V mžiku jsou již blízko u mne, tu s děsným výkřikem dal jsem se zas na útěk... V tom již břinklo sklo - ale k čertu, kde to jsme, co je to za kopce, Euro?"

Zatím totiž co Edgar vypravoval zvláštní své zkušenosti z mládí, šinula se jejich loďka po proudu stále níže přívětivým údolím, - až ocitla se v záhybu jeho. Eura, napjatě poslouchajíc, nepozorovala krajinu.

"Toť zvláštní", řekla Eura teď polekaným hlasem. "Z naší vily viděli jsme v těchto místech chlumpy sotva 100metrové a vlídné - a teď strmí před námi hory 300 až 400 metrové a tak příkré a příšerné. Je to

možno? Mohli jsme se ve výšce kopců dříve takto klamat?"

"To je nemožno, Euro! Či snad bylo by to přece možno? Ovšem odhadujeme výši hor často velice nespřávně. Či snad je to vidění, - podobné tomu, jako ono z okna strašidelného pokoje? Jsem velice zvědav na to i na to!"...

Teď plynula již řeka rychleji a rychleji unášela na svém hřbetě člun a tajemné milence.

"Miláčku, bojím se nějak, má předtucha, o které jsem ti již řekla, mluví stále hlasitěji a děsivěji! Stane se nám něco hrozného, uvidíš! Hleď na to žluté slunce nad pahorkem, jak příšerně a výsměšně na nás hledí! Vždyť to není ani slunce, vždyť je to hlava uťatá od těla... Vraťme se raději, miláčku!" A dívka chopila se vesel.

"Drahoušku, počkej ještě trochu!" řekl Edgar. "Zajímá mne to velice. Mohl jsem se v těch kopcích tolik mýlit? Rád bych tomu přišel na stopu!

A již dávno přál jsem si projeti tímto údolím, - působiloť na mne vždy tak tajemně, - teď, když jsme již tak daleko, pojedme ještě kousek! Viď, Euro?"

"No jak chceš, Edgare, - ale mám nějak strach. A právě mně napadá: včera potkala mne na procházce nějaká bába, zastavila mne, všelicos mně povídala, nerozuměla jsem jí v té francouzské hatlanině skoro nic, ale to jsem z toho přece vyrozuměla, že toto údolí jmenuje se u lidu 'Údolí Smrti' a že řekla, že zde někdy straší. Bože, hleď jen na to slunce, jak se nám směje, a to příšerné, sváteční ticho kol směje se nám rovněž."

"Milenko, máš pravdu, něco divného a děsivého vniká ň do mne... Ale posečkej jen ještě chvíli, jen co vyjedeme za onen záhyb údolí... Krajina je zde velkolepá a stojí za podívanou. A je-li vše jen přízrak, pak tím spíše musíme hledět

toho využítkovat! Přízrak se obyčejně již nevrátí! Hleď, tam před námi nad temen~~em~~^{em} těchto nad námi strmících kopců, vynoř~~uje~~^{ují} se fantastická, ohromná skaliska! Toť skoro jako v Alpách!"

"Toť příšerné!" zachvěla se Eura na všech údech, "je mně zde tak zima...A to slunce se tak šklebí, - a teď se již i chechtá! Miláčku, vrať se dokud je čas, spějeme v záhubu, letíme v záhubu, - hleď, jak ten náš člun teď rychle běží...Bude nám těžko veslovat proti proudu!"

"Tedy vystoupneme na břeh a člun buď potáhneme nebo necháme na břehu. - Jen k onomu záhybu, - ať užrím to velkolepé panoráma, jež podle všeho se tam před námi rozevře! Za dvě minuty jsme tam, milenko!"

A Edgar vřele políbil Euru.

Rychle blížil se člun k záhybu, jež tvořila mohutná, do řeky vrostlá skála. Nad nimi čněly velmi

příkré, vysoké fantastickými skalini-
nami poseté stráně s obrovskými
jehličnatými stromy...A teď skryla
se za ně šklebící se sluneční kou-
le...Neobyčejné chladno vanulo zde
v stinném údolí.. Jako rychle jdoucí
člověk prorývala loďka vlny řeky.
Již přibližovala se značně záhybu.
A teď dotknul se sluchu milenců
temný, divný vzdálený hukot. Ale
milenci si ho nepovšimnuvše, jen
udiveně před sebe a kolem sebe zí-
rali.. Hukot sílil kvapem. Tu trhla
sebou Eura.

"Slyšíš, miláčku, slyšíš ten hu-
kot?" zašeptala bázlivě. -

"Slyším," odpovětil Edgar, "co by
to mohlo být?"

"Zní to jako vódopád!" pokračova-
la chvatně a úpěnlivě Eura.

"Ano, podobá se tomu!" řekl Edgar.
"A pamatuji se - ano, slyšel jsem
před týdný vypravovat, že se někdy
přihodí, že toto smavé údolí změní
se v hroznou rokli, a že na konci
jejím vrhá se řeka z výše několika

set metrů do hlubiny. Možno, - ale je to přízrak, jenž nám nemůže hrozit nebezpečím. Jak by zde mohl ve skutečnosti být několik set metrů hluboký vodopád, když nejsme ani 50 metrů nad mořem. Přízraky děsí jen, ale neusmrcují, leda děsem. Proto neboj se, drahá Euro! Hned se vrátíme!"

"Miláčku, miláčku! To je plané, vědecké mluvení! Vraťme se, než k záhybu tomu přijdeme! Jsme tam již skoro! Za tím záhybem číhá smrt! Je to údolí Smrti! Já teď nechci zemřít, miláčku!" křičela Eura a chopila se vesel.

"Když si to přeješ, drahoušku můj, musím ti ovšem vyhovět, ač bych rád za ten záhyb viděl! Nuže!" a Edgar prudce opřel se o bystře tekoucí a ubíhající vlny zelenavé řeky.

Eura statečně ze všech sil pomáhala.

Ale proud byl teď už silnější, než svaly milenců. Stále blíže,

třeba pomaleji, šinul se člun k osudnému záhybu, přes všechno úsilí veslujících.

Silněji zněl jim ve sluch divný vzdálený hukot...Vzrůstal kvapem, loďka šinula se již do záhybu...

"Edgare, Edgare!" šeptala bojácně Eura, - a v tom již nahnula se loďka napravo, - a úžasný obraz udeřil oba plavce do očí.

Před nimi rozprostíralo se údolí jen asi 1 km dlouhé, ale příšerně divé...Již ani stopy rostlinstva zde nebyly; jen strašné, až 1000 metrů vysoké skalní stěny svíraly divoký proud řeky. Byly velice strmé, místy kolmé; někde strašlivě rozervané, někde zas jen ohromné svislé hladké boky s tmavými kouty šklebily se, řvaly hrozivou příšerností. Na všem byla ona němá strašidelná nálada, jaká vane na nás z nehybné, vztekle vyhlížející mrtvolly...

Oba milenci pustili vesla z rukou. Eura vzkřikla. Edgar poněkud pobledl...

"Ke břehu, miláčku, ke břehu!" křičela dívka, namáhajíc se, aby loďku přivedla na stranu. "Já teď nechci zemřít!"

Edgar jí pomáhal ze všech sil. Ale úsilí obou tříštilo se o mocný tok řeky. Tato valila se silně šikmým korytem teď již rychlostí ubíhajícího člověka. Několikrát octli se již jen metr, dva, od břehu, - ale zas je to náhle vrhlo do středu. A rychlost byla stále a stále větší...

Tu vjeli do úzkého skalního koryta; skoro kolmo svíraly zde hladké skály s obou stran řeku, takže nebylo možno na břeh vystoupnouti.

"Nenamáhej se, Euro!" řekl Edgar, odloživ vesla. "Šetři raději sílu pro místa, kde bude nám možno přistát!"

"Oh, můj Edgare, místa toho již nenajdeme!" křičela Eura a prudce před milencem na kolena padnuvši, přivinula se křečovitě k němu.

"Zemřeme zde, Edgare! Oh, tak brzo! Právě teď!"

A dala se do zoufalého láče.

"Neplač, drahoušku, - vždyť není ještě tak zle! Vodopád jest ještě daleko a ostatně je vše jen přízrak ...Vždyť jsme v Alpách, ne na západofrancouzském ~~pobřeží~~ pomoří. Jak se přízrak dostavil, tak také rázem zmizí...Přízraky neusmrcují..."

"Není to pravda, přízraky usmrcují a nejen děsem! Přízrak je skutečnost, neboť skutečnost je přízrak! A tenhle přízrak neskončí dřív, než se nám stane neštěstí, - vím to, vyznám se v těch věcech! Pro boha, miláčku, hleď tam před sebe, vždyť je údolí uzavřeno skalou," vzkřikla Eura tak zděšeně, tak hrůzným tonem svého i jinak děsivého hlasu, že Edgar při zvuku jeho ztrnul...

Popatřil před sebe.

Ten konec údolí, k němuž se bleskurychle řítili, zatarasen byl až

do nebe strmící skálou - úplně byl jí zatarasen. - Bylo nejisto, kam se odtud řeka ztrácela. Edgar zbledl jako smrt. -

"Snad padá řeka do podzemí," řvala Eura.

"Slyšeli bychom zcela blízky, silný hukot, ten hukot, jejž slyšíme, je dosti ještě vzdálený!" vypravil ze sebe Edgar. Ale nevěřil sám svým slovům...Teď i on věřil, že smrti neujdou...Hleděl aspoň ve své zmatenosti sebrat myšlenky, aby důstojně zemřel.

Skála byla od nich již jen asi 100 metrů vzdálená. Střelou letěli k ní. Edgar uchopil se znovu vesel, ale úsilí jeho a Eury dostat člun ku břehu bylo směšně marno....

Slunce již neosvětlovalo stráně hor a panoval děsný, podzimní soumrak; horami vystupovaly z černých otvorů již temně modrá oblaka dýmu. Celkem byla to nejhroznější krajina, nejhroznější podsvětí, jak si ji jen ta největší fantasie geniálního malíře může představit.

"Edgare!" zvolala Eura. "Pohleď na ty hory nad námi...Bože můj, to je hrozné, tak tiché, dusné, jako očekávající! Vždyť každou chvíli musí se na nás zřítit. Jé! Bože! Již padají! Již padají! Miláčku! Zemru s tebou! Již...Již..."

"Neděs se, drahá," řekl Edgar.
- "Vždyť nepadají! Ale je to hrozné, - nic hroznějšího jsem dosud neviděl! A vypadají jako dvě hlavy! Ta napravo je jako hlava starce, ta nalevo jako hlava báby. Chtějí se políbit! A ten stařec má položené rámě na šíji stařeny, - jaký to

velkolepý most, půl druhého tisíce metrů nad námi! A ta stařena spouští ruku dolů - jako na nás - jak ta ohromná kamenná hůl spouští se dolů! Pravý div, že drží při těle, že ten ohromný kus skály nespadne..."

"Můj bože!" vzkřikla Eura, "ta ruka se níží, stále k nám se níží! Dříve byla výš!"

"To je klam, milenko! Pojďme dále, snad najdeme východ z těchto hrozných skal... Kdož ví, jak dlouho bude přízrak ještě trvat, snad bychom se ani nedočkali! Nejlépe by bylo, kdybychom mohli teď usnouti - při probuzení minulo by zajisté vše a probudili bychom se zcela jinde. Ale to nejde. Zkusme jít ještě dále..."

Ubírali se dále úzkou štěrbínou, příkře do výše se táhnoucí, mezi strašlivými horami a skalami.

"Bože, kéž by už ten přízrak minul!" vzkřikla opět Eura. "Je to již nesnesitelné!"

"Přejde to brzo, milenko - jen co to 5hodinové slunce ztratí svou moc.... Již v 6 hodin to, myslím, musí přestat! Za chvíli je 6 hodin. Jen zmužile, milenko!"

Ušli asi 100 kroků. Řev vodopádu byl stále slabší. Tu trhla s sebou prudce Eura.

"Hleď, miláčku, na to rámě té stařeny!" zašeptala bázlivě. "Stále se na nás níží a stále... O můj bože!"

Edgar pohlédl vzhůru - a teď sám s sebou prudce trhnul...

"Máš přece pravdu, milenko! Před chvílí byl konec její asi 200 m nad námi, - teď již jen asi 100 m, - ano, toť zřejmo..." - a zachvěl se. "Rychle ku předu, aby nás nedostihlo, - tam u řeky by nás dostihlo snadno!"

A Edgar, uchopiv zimničně se chvějící ručku Eury, táhl milenku rychle výše.

Ušli ještě asi 50 kroků. Tu octli se na rozcestí. Skalní skulina dělila se ve dvě, ještě užší.

"Kterou půjdeme?" tázala se Eura, drkotajíc zoubky. "Bože, ta ruka je zase níže!"

Edgar vzhlédl vzhůru, kamenná ruka visela nad nimi již jen asi ve výši 50 m.

"Napravo!" vzkřikl a dal se v běh, vleka Euru po neschůdné cestě za sebou.

Steny milenky zněly za ním.

Ale již po několika krocích se Edgar zarazil a vlasy vztýčily se mu na hlavě. Eura za ním hrozně vykřikla.

Asi 10 kroků před nimi šoural se směrem k nim beznohý muž - tak pomalu, tak jednotejně, tak příšerně, jako rafije na velkém orloji.

"Nazpět!" zvolal Edgar a Eura uposlechla. Rychle seskákali dolů přes kameny a skály.

"neu - tí - kejte, mně ne - u -
te - če - te, mně - nic - neu - teče,
já - do - ho - ním - všec - ko -"
znělo strašně za nimi.

Doběhli šťastně k rozcestí, aniž
by byli upadli. "Nalevo!" vzkřikl
Edgar. "Na břehu by nás dostihl!"

A dali se nalevo.

"Ses - tro - ne - pusť - je tam
- nadežen mně je sem - já je - zde
- uškr - tím - a poz - řu -"znělo
za nimi.

A popatřili před sebe, - div že
nepadli na zem. Proti nim ubírala
se úzounkou štěrbinou černá žena
s bílým obličejem, bílýma očima a
zuřivým výrazem mrtvé tváře.

"Nazpět k řece!" zvolal Edgar,
zoufalým již hlasem, - a milenci
řítili se znovu bez dechu dolů.

Něco temného zavadilo Edgarovi
o zrak. Vzhlédl, a skalní rameno
vznášelo se nad ním již jen asi 20
m vzhůru.

Doběhli k rozcestí a spatřili
beznohého asi metr od sebe. Příšera

vztáhla pomalu ruku a uchopila sukni Eury. Tato strašně vykřikla.

Edgar se ohlédl a uchopiv milenkku za ramena, trhnul jí vší silou kupředu. Ozvalo se praštění, kus sukně zbylo v rukou žebráka. Zběsile řítili se milenci dolů. Eura upadla. Edgar ji zdvihl, a řítili se dále, klopyťajíce a polopadajíce.

"Ses - tro - po - spěš si - já - ne - mo - hu - bě - žet, ty - můžeš - do - hoň je," volalo strašidlo.

Ozval se vzadu rychlý šustot a šelest a rachot. Eura se ohlédla. Velkými, dvoumetrovými, vrabčími skoky spěchala Smrt za nimi.

"Edgare, miláčku!"

Tu postavilo se něco před ně. Byla to ohromná skalní ruka.

"Podlez, Euro!" vzkřikl Edgar zděšeně na milenkku, teď v předu ubíhající.

Skála snižovala se rychle štěrbinou, ale nedosahovala dosud až

na dno její. Eura střelhbýtě se
shýbla a proklouzla. Po ní Edgar,
ale skála ožřela se mu zhurta o
dolejší konec páteře a vyzula mu
jeden střevíc. Ale Edgar ubíhal
dále.

A tu pozdvihla se skála - a
skalní skulinou hopkovala dále za
uprchlíky - Smrt.

Milenci cítili, že jsou ztraceni.
Ani Času, ani Smrti nelze uprchnou-
ti...

S posledním vypjetím sil doběhli
k řece a s tvářemi hrůzou znetvoře-
nými stanuli před ní. Řev blízkého
vodopádu ohlušoval je opět. Neroz-
hodně chvíli stáli, ohlížejíce se
bázlivě za sebe.

Tu zjevila se na konci skalná
štěrbina Smrt, rychle k nim hopku-
jíc... Teď rozeznali tvář její v
celé hrůze.

P R A M E N Y

LIDSKÁ TRAGEDIE

A

BOŽSKÁ KOMEDIE

- 1/ Ženy Diovy /viz. Sebrané spisy
2. díl/ z rukopisné pozůstalosti
- 2/ Soud boží
/E. K. Rosendorf - 1928/
- 3/ Čas a Smrt
Čas a Smrt Kruh 1970 - str. 85-97
- 4/ Filosofická fakulta
z rukopisné pozůstalosti
- 5/ Edgar a Eura
Jaroslav Pícka 1938

- 6/ Bílá svině neboli Konečné rozře-
šení problému o vzniku křesťans-
tví
Vteřiny věčnosti Odeon 1967 str.
176 - 197
- 7/ Příšerný konec Fabiův
Vteřiny věčnosti - Odeon 1967
str. 145 - 175

O B S A H

Soud boží.....	4
Čas a Smrt.....	46
Filosofická fakulta.....	65
Edgar a Eura.....	101
PRAMENY.....	129